

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VEDEKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

IRÁDÁSOK:
6 hatóság postai sor egyszer 20 Ft.
minden következőnél 15 Ft-ér.

Éves ár 40 Ft-ér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, október 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: Az új román püspökségek.**
- A képviselőház ülése.**
- A kínai háború.**
- Egyházközségi közgyűlés.**
- A gabnataridőzűzet Ausztriában.**
- A miniszterelnök a közigazgatás államosításáról.**
- A nemzet csalogánya.**
- A kereskedelmi alkalmazottak mozgalma.**
- Hajssa az aranyak után.**
- Az „olasz mánás.”**
- Koppelin újabb főlészállása.**
- Tárcza: Biró előtt.** Irta: Cserzy Mihály.
- Regény-Csarnok: A kételkű ember.** Irta: Grollér Balduin.

Az új román püspökségek.

Arad, október 22.

A magyarországi gör. kel. románok N.-Szebenben ülésező kongresszusa szokatlanul hamar, szombaton délután, egy heti meddő tárgyalás után véget ért. Vasárnap a délutáni vonattal az aradi egyházmegye képviselői Goldis püspök vezetése alatt mind megérkeztek.

A nagy port vert három új román püspökség felállításáért úgy látszik — sem Goldis, sem Mangra püspöki vikariusai nem nagyon lelkesednek, és pedig azért, mert ők tisztában vannak a kivitel nehézségeivel.

A kongresszus ugyanis elvileg kimondotta a három új püspökség felállítását és éppen Goldis és Mangra hangsúlyozták az ülésen, hogy a három év múlva

újából összeülő kongresszuson az e czélból kiküldött vegyes bizottság különösen az anyagiak tanulmányozása után, tegyen kimerítő jelentést.

Egyébként az új püspökségek felállításához feltétlen szükséges a kormány és a felsége hozzájárulása, amely nehezen lesz megnyerhető, mert már is 30.000 frttal segítyezi a négy konzisztoriumot.

A hozzájárulás után következnek a szervezési kongresszus, minthogy pedig a magyarországi gör. kel. román egyház sokkal szegényebb, semhogy — a kormány anyagi hozzájárulása nélkül — a roppant kiadásokkal járó reprezentationalis költségeket elviselhesse, a kongresszus határozata jó időre — pium desiderium marad.

De ha az ügy másik oldalát vizsgáljuk, akkor is arra a meggyőződésre jutunk, hogy a határozat kivihetetlen és pedig azért, mert vagy 26. év óta áll fenn a nagyváradi konzisztorium, amelynek elnöke az aradi egyházmegye megválasztott püspöki helynöke, de önállóságra nem emelkedhetett, ha pedig ez sem történhetett, akkor honnan telik még másik kettőre?!

A Kolozsvárott felállítandó püspökség sokkal kisebb kerületre szorítkoznék, mint-hogy a szegény hegyi nép elviselhesse a költségeket.

A temesvári püspökség szót sem érdemel, mert az aradi és karánsebesi püspökségek nagyon közel vannak egymás-

hoz. Ott székel Csanád gazdag püspöke, ott van az egyik legtehetősebb szerb püspökség és mit képviselhetne ott egy zsiros esperességgel fel nem érő püspökség feje?!

Ez inkább a gazdag Mocsonyi-család kedvenc eszméje, amely hogy megvalósul-e, nagyon kétséges. **Román.**

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 22.

A folyosón alig néhány képviselő járt-kelt még tíz órakor, de a kik ott voltak, valamenyien a bosnyák vasutakat tárgyalták, lévén ez kétszeresen aktuális. A miniszteri szoba előtt ugyanis fekete kabátos küldöttség feszengett gróf Szapáry Lászlóval, a fiumei kormányzóval, a kit jobbról is, balról is félreszólítottak régi barátai, egykori képviselőtársai és fagatták őt a fiumei viszonyok mibenállása felől.

— Jó lesz minden! — biztatta őket a fiatal kormányzó.

Ezalatt Perczel Dezső elnök megnyitotta az ülést, a mely váratlanul alig egy órai tárgyalás után végzett az egész napirenddel.

Senki fel nem szólalt. Nevezetes esemény sem történt semmi, ha csak azt nem említjük, hogy Ugron Gábor először jelent ma meg a Házban a tavasz óta és hol Hegedűs miniszterrel, hol Heltaival konferált. Annál élénkebb feltűnést keltett egy másik jelenet, a mely méltán volna idillikusnak mondható. Széll Kálmán miniszterelnök ugyanis Horánszky Nándorral

TÁRCZA.

Biró előtt.

Irta: Cserzy Mihály.

A széles folyosón, hol a hivatalosobák ajtóinál a törvény paragrafusai állnak őrt az igazság oltalmára, kora reggel feltűnik az élet bárárságtalan képe. Az irigység, a harag, pörlekedés, a bosszu és egyéb gonoszságok, melyeket a napsugaras utczárol hoznak magukkal az emberek és itt kiül arcukra, mint valami sötét árnyék. Lent a lépcső alján, a kőboltzat alatt még zúgnak az indulatok, még dörögnek az osztozó szavak, idefönn azonban már elcsöndesednek, mint az élet utján az ember ajka, a hol a természet szólal meg, követelvéen a maga örök jogait. Itt már csak a tekintetek beszélnek a maguk komor hangtalanságukban, továbbá a növekvő izgalom, mely nyugtalanul járkalatja a pörös feleket le s föl a hűvös márvány köveken.

Az ember, ha valaméddig is elnézi ezeket a gondba mélyedt, töprengő alakokat, s egyre inségesebb szegénységet, a kétségbe hajtó nincsetlenséget látja általuk megnyilatkozva; és még egyet: a mai tülhajtott igények következményeinek sötét, rut képét. A legközönségesebb ember lelkét is elfogja az aggodalom, amíg itt jár-kei közöttük, akaratlanul fölsóhajt az ember szeretetet ismerő szív: vajjon meddig fog még ez a nagy sötétség uralkodni. Mikor kezd deren-

geni a kornak világitó hajnala, a midőn a nagy elmékben tettet követő gondolatok születnek, melyek átlátják a mai élet romlott, beteg állapotát és változtatni törekszenek azon az emberiség nevében.

... Az ablakmélyedésben szikár, idős parasztasszony támaszkodik a falhoz. Sovány napégette arczáról le lehet olvasni a kényszert, ami ide zavarta. Néz jobbra, balra, úgy mint a ki keres valakit, a tömegben egy embert, a kihez bizodalma van, a kit meg mer szólítani, hogy irányt kérjen tőle járatlanságának utvesztőjében.

Amint elmegyek mellette, alázatosan, akár csak a kiéhezett, félnék galamb, közeledik felém és szinte könyörögve szólít meg:

— Ha mög nem sértöm a tekintetős urat, merre menjek evvel a czédulával?

Az irást nyujtá felém, a községi bíróságtól eredt idézőt. Kilenczre van hiva és ime, még nyolcz óra sincs.

— Korán van még, — mondom neki, a mint mutattam a hivatal ajtóját. Hiszen magát kilencz órára rendelték be.

— Korán? ... Lássá, nem szeretnék elkésni, nehogy rövidet huzzak, — felel, aggodalmas tekintettel s amint magára hagyom, újból összegubbaszkodik, néz maga elé a fényes kövekre.

Emberek jönnek, mennek el mellette, a kiknek kopog a csizmájuk a csöndes folyosón, ámde ezeket most észre se veszi. A gondolataival viaskodik, melyek furcsa képeket vonul-

tatnak el előtte a mai életből. Bántó, rideg képeket, ami valósággal megrendítik az egyszerű, becsületes lelkeket s az igazi szivekből üzik, hajtják kifelé a legnemesebb emberi érzést: a szeretetet. Szinte beleöregszik arcának a kifejezése, amint el-elkinlódik a lelken átvonuló érzésekkel. A mint eltöpreng a zord valóságban, hogy lám, ilyen is megtörténhet az életben: a jogos tulajdonért ide kell jönni a bíró elé, a hol még soha sem volt; itt kell követelni a magáét és úgy lehet, még esküt is tenni arra, hogy igaz a szava, igaz az állítása.

Később lágy suhogás támad a folyosón. A parasztasszony fölnéz, végig szalad benne a vér. Selyemruhában, tollas-kalappal a fején, egy uri nő jön. Az arczára terített fehér fátylon keresztül is villogtak a szemei. Nem néz senkire, csak törtet a sokaságon át és be-megy egyenesen a bíró szobájába. Mintha kiváltságos lenne, mintha a törvény eltitiztaná előtte az utat: félre huzódnak előle a gondba borult emberek. És itt a pipafüstös, — egyszerű szobában, lehuzza a kezéről a bőrkesztyűket és bátor, szinte neheztelő hangon mondja:

— Megtetszett idézni a bíró urnak!

A bíró udvariasan, (mert hiszen ezt is megkövetelik ma már a törvénytől) elveszi az idézőt, átolvassa azt s úgy feleli:

— Igen . . . Tíz forint 60 krajczár követelésért.

A selyemruhás asszony méltóságteljesen ki-

és *Pulszky* Ágosttal, a két ellenlábás honatyával vidám és élénk társalgást folytatott.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor, Darányi Ignác miniszterek.

Az elnöki irományok előterjesztése után

Széll Kálmán miniszterelnök kéri a Házat, hogy a konzuli illetékek szabályozásáról szóló javaslatot a pénzügyi bizottsághoz is utasítsák.

A dohánykertészek.

Ezután **Szily** Pongrácz előadó ismertetése után minden vita nélkül elfogadta a Ház ügy általánosságban, mint részleteiben a termelők és dohánykertészek közti jogviszonyok szabályozásáról szóló javaslatot.

Az erdőmunkások.

Ugyancsak **Szily** Pongrácz előadó javaslatára **Rosszival** István jelentéktelen módosításával fogadta el a Ház az erdőmunkásokról szóló javaslatot.

A statisztikai hivatal 1901. évi munkatervéről szóló jelentést tudomásul vették.

És végül **Kovács** Pál előadó ismertetése után vita nélkül fogadtak el négy jelentéktelen h. é. vasutáról szóló javaslatot.

A munkarend.

Az elnök javaslatára elhatározta a Ház, hogy legközelebbi ülését csütörtökön tartja, a mikor is a kvótadöntésről szóló miniszterelnöki átíratot és a honvédelmi miniszternek a honvédségnek a galicziai hadgyakorlatokon való részvételéről szóló előterjesztését tárgyalják.

Ezzel az ülés végett ért.

POLITIKAI HIREK.

Pulszky Ágost nyilatkozata. A ma este érkezett fővárosi lapokban *Pulszky* Ágost orsz. képviselő az alábbi nyilatkozatot teszi közzé:

„Egy esti lap azt írja, hogy a napokban *Aradon*, Szegeden, Temesvárott jártam „szervezni a Banffystákat és puhatólódzni, hogy van-e talaj.” Ez a jóakaratu híresztelés teljesen valótlan. *Aradon* mostanában nem is jártam; Szegeden és Temesváron csupán átutaztam, anélkül, hogy bárminő politikai személyiséggel érintkeztem volna. Nem akartam semmiféle pártot szervezni, nem puhatólództam semminemű politikai kérdésben. Különben azt az izetlen ráfogást, mintha én, aki a szabadelvű pártnak régi tagja vagyok, mint ilyen képes volnék az ezen pártból alakult kormánnyal szemben álló bárminő töredéket szervezni, avagy a

kormány ellen irányuló tendenciák talaja körül puhatólódzni, a leghatározottabban visszautasítom. Ismételve kijelentem s kifejtettem nyilvánosan a szabadelvűpárthoz való ragaszkodásomat, vezére iránt való bizalmamat s a képviselőházon kívül sem szoktam más politikát folytatni, mint aminőt ismételve nyíltan vallottam és más tényezőket támogatni, mint akik iránt bizalmamat legutóbb is kinyilvánítottam. *Pulszky* Ágost.”

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

London, október 22.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Peihotienből 15-iki kelettel: Az angol hadoszlop ellentállás nélkül ideérkezett. Az idevaló hatóságok mind barátságosan fogadták. A németek, francziák és olaszok a városban szállásolták el magukat, ellenben az angolok három mérföldnyivel tovább mentek és a folyó keleti partján ütötték föl táborukat. A szomszéd helységeiben a boxerek fosztogattak és gyujtogattak. Két kínai katonát, akiket elfogtak, de később eleresztettek, azt mondta, hogy a császári csapatok sikeresen operáltak a boxerek ellen. Ben-szülöttek jelentése szerint két francia zászlóalj érkezett Paotingfuba és megszállta az elővárost.

Hongkong, október 22.

Kantonból jelentik, hogy a lázadás a keleti folyó felé terjed. A cseklungi lakosság nem bízik benne, hogy a katonai hatóságok meg tudják védeni a várost és lakosait. A kínaiak azt mondják, hogy a lázadók elhatározták, hogy október 23-án Kvantungban elpusztítják az összes hittérítő-telepeket és megölik a keresztény kínaiakat.

Tiencin, október 22.

A csocsauli kínai csapatok keresztül mentek Tiencinen. Utjuk célja ismeretlen.

Peking, október 22.

Satow, az új angol követ ideérkezett.

New-York, október 21.

Egy tiencini 19-iki keleti távirat jelenti: Paotingfui jelentések szerint a szövetségesek azt tállták, hogy a várost egy önálló francia oszlop e hó 15-ikén megszállta. A francziák azt állították, ez osztályuk tényleges előcsapata a szövetségeseknek, de a németek és angolok igen elkedvetlenedtek a gondosan előkészített expedíció sikerének előleges elvétele miatt. Kínai futárok azt állítják, hogy a Paotingfuba vivő ut mellett fekvő falvakban a németek és a francziák sok felesleges pusztítást vittek vég-

hez. Hir szerint Paotingfuban erős német helyőrséget hagynak, mely valószínűleg meg fogja akadályozni a város tervbe vett elpusztítását. Egy pekingi 19-iki keleti távirat azt mondja, hogy az idegen követek még nem hajlandók holnap Li Hung-Csanggal és Csing herczeggel találkozni. Az összejövetelt valószínűleg elnapolják. Gróf *Waldersee* ma úgy nyilatkozott, hogy a hadjáratot befejezettnek tartja és mielőbbi visszahívását várja.

London, október 22.

Tiencinből jelentik, hogy *Waldersee* súlyosan megbetegedett. Allapota mindamellet nem aggasztó.

TÁVIRATOK.

Ausztriából.

Bécs, okt. 22. A lapok közlése szerint a konzervatív nagybirtokosok és délszlávok klubjának egyes tagjai tegnap értekezletet tartottak. Az értekezlet behatóan tanácskozott a két klub együttes eljárásáról. A tanácskozás eredményéről jelentést tesznek a kluboknak.

A transzváli háború.

London, okt. 22. A Reuter-ügység jelenti Standardból 19-iki kelettel: Kis bur csapatok, a melyek, miután *Buller* tábornok üldözésükkel föl hagyott, visszatértek észak felé, most az angolok összekötő vonalait fenyegetik. Mult héten a burok Standertontól keletre és nyugatra fölszaggatták a vasuti sineket, de nem okoztak nagy kárt.

Fokváros, okt. 22. A burokat Jugersfontein ellen intézett támadásaikban a város lakosai, férfiak és az asszonyok egyaránt támogatták. Mindazonáltal az angolok nagy veszteséggel visszaverték őket. *Methuen* lord Zeerust-féle tartva meglepte *Lemmer* bur parancsnokot, zsákmányul ejtett 225 szekeret és elfogott 12 burt. Lovasított gyalogság kiverte a burokat a Kroonstadt melletti vasutnál elfoglalt hadállásukból. *Fauresmith* és *Frederikstaad* mellett is megverték a burokat.

egyenesedik, az íróasztalra teszi vékony, fehér ujjait és hangosan mondja rá:

— Hát nem szemtelenség ez?

— Micsoda?

— Az, hogy beperelt ez az asszony.

— Attól függ, jogos-e a követelése.

A szó úgy hat az asszonyra, mintha hűvös levegőt eresztettek volna rá. Osszerántja a szemöldökét, az arca komor lesz és ideges nyugtalansággal dobja vissza a szót:

— De kérem, ide fárasztani az embert ilyen csekélységért, — ez mégis már arczatlanság.

A bíró nem felel, bár felelhetne, mert a szavak, a föllépés akkor sem jogosolt, ha selyemruhában ejti is ki az ember, itt, az igazságnak ezen tiszteletet követelő csarnokában megnyomja a csengetyű gombját, a csöngésre kívülről egy rendőregény lép be.

— Parancsoljon!

— Küldje be Török Verát!

Behallatszik a rendőr szava, a mint elkiáltja magát: Török Vera! . . . és a szóra összerezett odakint valaki. Pedig nem büns, nem nyomja semmi a lelkiismeretét, mégis olyan szokatlan érzés nyíllal át a szíve tájékán. Ez a valaki: a szikár parasztasszony az ablakmélyedésben. A hívásra megindul, remegve megy befelé a szárnyas ajtón a bíró szobájába.

— Dicsértessék a Jézus! — köszön, szelid félelemmel téve be maga után az ajtót.

— Hol van az idézője? — kérdi a községi bíró.

— Itt van, könyörgöm! — mondja csende-

sen és oda nyújtja a sovány, kimunkált kezében szorongatott papirost.

A bíró leül, komolyságot erőltet az arczára és úgy kérdezi később:

— Mi a követelése, Török Vera?

— Tíz forint hatvan krajczár, — szépen kéröm

— Miért van ez?

— Tejet hordtam a nagyságának, annak az ára maradt fönt.

Ezt is lassan, szeliden mondja s a mint bevégi a beszédet, a nagysága felé fordítja tekintetét, a kinek fehér, fényes arca, mintha felhő szaladt volna rajta keresztül, piros lesz a szégyen halvány pirjától.

De csak egy perczre. A másik perczben már föllángolnak fekete szemei és szinte szurnak, a mint a parasztasszony felé fordul és hangosan mondja:

— Nem szégyelli magát, hogy idejött azért a pár rongyos krajczárért?

Az asszony megátalkodik, hamarosan nem tud szóhoz jutni. Uram isten, még ő szégyelje magát, mert a tulajdonáért ide menekült. Mert követeli a betevő falatját. És rongyosnak nevezze a pénzt, melyet munkájának a verejtékével keresett meg. — Keserű és nehéz sóhaj szakadt föl a kebléből, a mint kis idő múltán megszólal:

— És szégyeljem magamat, a ki tíz körmőmmel kaparom össze a kenyeremet . . .

A fehér arcú asszony rá se ügyítve, tovább duzzog:

— Még képes az embert nyílt helyen meggyalázní.

Közbe vág most már keményebb hangon a kérges asszony is.

— Hát möggyalázás ez, mondja!?

Möggyalázom én, ha azt kéröm, amiér möggyaláltam . . . Hat gyerekom kér otthon tülem kenyeret, azoknak a szájátul huztam én el, a mit magára prédáltam . . . Nézze, ez a darabos kéz hordja össze röggeltül estig, a mit möggyalázunk.

A törvény embere rövid ideig hallgatja a szavak csatározását s e közben mint valami visszataszító kép tárul föl előtte a vidám társaság, a hol a nagyzás rut hiúsága kínálja a vendégeknek a fehér, habos tejet . . . minő csuf, kiállhatatlan kép ez, a mit a kiméletlen kemény igazság rajzol elébe. Szinte ideges utálattal üzi széjjel a szavaival:

— Elismeri nagysád a tartozást?

Az ékes nő szemei tágra nyílnak, meredten bámul a férfira, — aztán indulatosan mondja:

— Nem ösmerem el.

— Miért?

— Mert rossz volt a tej. Nem ért annyit. Panaszkodtak a vendégeim is.

— Miért tetszett akkor elfogadni?

— Hát . . . hát . . . Hát elfogadtam.

— Akkor tessék megfizetni is, — mondja rá a szentenciát a bíró.

— Igen, de . . .

A kopott, egyszerű ruhás asszony most lehajtja a fejét, ő szégyelli ennek a szép, büszke asszonynak a megaláztatását. Nem néz a szemébe se, nehogymég inkább elrestelje magát.

A gabnahatáridőüzlet Ausztriában

— Az Aradi Közlöny tavirati tudósítása. —

Bécs, október 22.

Az osztrák kereskedelemügyi miniszter tegnapi anketét hívott össze Bécsben a gabnahatáridőüzlet tárgyában. A tanácskozás elején Müller miniszteri titkár és tőzsdebiztos visszautasította Berger szakértőnek a tőzsdebiztosság ellen intézett támadásait és kijelentette, hogy a választott bírósági díjak emelése dolgában jelentést tett a pénzügyminiszteriumnak és a jelentés elintézése értelmében járt el.

Weil, a tőzsde alelnöke szintén visszautasítja Berger támadása it.

A szakértők folytatódó meghallgatása után Horowitz azt mondta, hogy a gabonakereskedők túlnyomó része, mint azelőtt, most is úgy vélekedik, hogy a határidőüzlet közgazdaságilag hasznos és szükséges, mert a határidőüzlet hozzájárul az effektív áraknak hely és időszertul való kiegyenlítéséhez és megóvja a piacot hirtelen áringadozásoktól. Az árakat le-szorító tendenciája a határidőüzletnek nincs, ellenben meg van az a további előnye, hogy a gazdának alkalmat ad terményeinek a betakarítás előtt vagy után a világpiac helyzetének megfelelő áron való eladására. Az effektív üzlet hatásától eltérő, de különösen káros hatást a határidőüzlet nem gyakorol az effektív árak alakulására és mozgalmára, sőt ellenkezőleg lehetővé teszi a gazdának, hogy közép-árakat erőszakoljanak ki.

Kauders szakértő azt mondja, hogy a határidőüzlet tárgyai a tőzsde által megállapított szokások következtében, a melyeket a választott bíróságok és a felek önkényesen nem változtathatnak meg, középminőségű és jószágú áruk, a miért is a határidő gabona átalakulása nem különbözik lényegesen az effektív gabona áraitól. A jelentéktelen eltérés van, annak az az oka, hogy határidőgabona naponként, effektív gabona pedig csak időről-időre nagy tömegekben bocsátatik áruba. Az effektív-üzlet befolyásától eltérő hatást csak akkor gyakorol a határidőüzlet, ha valamely cikkre nézve ring képződött. Különböző jövőbeli események figyelembevételével és az egész világtermelésnek

Azonban csaldódik. Közönyösen azt lehet mondani visszataszító ridegséggel folytatja amaz:

— Most azonban nem fizetem.

— Hát mikor?

— Azt nem mondhatom meg.

— No de mégis, tessék terminust mondani.

— Ha pénzem lesz! — vágja ki magát türelmetlen daczczal, hogy szinte meglebben ajka fölött a fátjol.

Bíró is kezdi elunni a kényes állapotot, végére jutni iparkodik.

— Hát majd hetenkint egy-egy koronát fog fizetni! — mondja engesztelőleg. — Aztán a felpereshez fordul: Megértette, Török Vera!

— Tekintes ur, károm nem bírok én addig várni. Lásza itt van a nyakamon a porció, a föld árondáját is fizetni köll, hová jutok az isten szerelméért. Hat gyerököm van otthon, a kiket az iskolába muszáj küldeni, az uram is csak itt-ott kap napszámot... ered meg most a panaszos szó a sovány munkásasszony ajkáról, hogy szinte rossz hallgatni. És jön, tudul ki a keserűség, megszakítás nélkül, ámde hiába, a törvénynek osztó igazsága van s a bírónak okosan kell elosztani a terheket a mérleg mindkét serpenyőjébe; jusson ide is amoda is.

A fehér arcú asszony meg van elégedve, felhuzza vékony ujjaira a színes keztyűket, megbillenti szép fejét és azt mondja: — Jó napot.

A barázdás arcú asszony azonban nem mozdul. Főlemeli a foltos kékkötőjét és törüli vele a szemét. Az arczára pedig föltolakszik az elégedetlen lélek borulata, egy komoly társadalmi kérdés fenyegető árnyéka gyanánt.

az árvizonyokra való befolyása által inkább nivelláló hatást gyakorol.

Müller, a gráci gazdasági egyesület főtítkárá azt mondja, hogy a paraszt nem élhet meg a világárakból, neki is a maga termelési árát kell megkapnia. Az agráriusok úgy Ausztria, mint Magyarország minden részében teljesen egyetértenek a határidőüzlet eltiltásának követelésében.

Gorski tanár kérdésére azt válaszolja Horowitz szakértő, hogy a határidőüzlet árnyoldala a hivatalnok esetleges bevonása, valamint gazdaságilag gyöngge elemek bevonása olyan üzletekbe, a melyeknek jelentőségét nem képesek felfogni.

Beck osztályfőnök fölszólítására Horowitz megmagyarázza a bécsi tőzsdén szokásos üzletek különböző neveit és azt mondja, hogy előfordulnak merőben játékszerű üzletek is, a melyeknél eleve is hiányzik a szállítás és az átvétel szándéka. Hogy hány százaléka az üzleteknek ilyen, arról fogalma sincs.

Kauders a merőben játékszerű üzletek arányát legfőlebb 25 %-ra teszi. Azelőtt sokkal nagyobb volt ez az arány.

Az osztályfőnök további kérdéseire azt mondja Horowitz, hogy a gabonaüzlet nem fog lebonyolodni fedező üzletek nélkül. Az utóbbiak számára nagy, erős piac szükséges. Ha lehetséges volna a tisztán spekulációs üzleteket kiküszöbölni a nélkül, hogy a határidőüzlet más funkciót gyöngitenék, az nem válnék ártalmára a piacnak.

Schweitzer szakértő azt mondja, hogy a fedező-üzlet kiviteléhez hivatásos kereskedelmi spekuláns is szükséges. Az egyetlen dolog, a mit kerülni kellene, a katonatiszteknek és kisiparosoknak a gabonaszpekulációkba való bevonása lenne, a mi ellen a tőzsde mindig védekezett.

Horowitz szakértővel szemben Sand szakértő azt állítja, hogy a határidőüzletnek az árakat kiegyenlítő hatása nem válik hasznára a mezőgazdaságnak, mert gazdasági szempontból nem igazságos dolog az, hogy egy harmadik tényező írja elő a termelőnek, hogy milyen árakat követeljen terményeiért. Az az állítás, hogy a határidőüzlet katasztrófáknak veszi elejét, helytelen, a mi abból is kitünik, hogy 1897-ben a buzaárak egy héten belül 7 frttal estek a határidőüzlet mellett is. A legújabb idők eseményei azt bizonyítják, hogy a határidőüzlet nem kiméli meg a logyasztást minden igazolatlan áremelés ellen.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Haza, színmű. (Páratlan bérlet.)

Szerda: A bibliás asszony, operette. (Páros bérlet.)

Csütörtök: A nagy zás hóbortja, vígjáték. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Gyurkovics leányok, bohózat. (Páros bérlet.)

Szombat: A kis szökevény, operette. (Páratlan bérlet.)

* A haza volt a nyári színház záróelőadása. Bardounak ezt a nagyhatású drámáját adják elő holnap egy-kettő kivételével ugyanazok a szereplők, a kiket augusztus végén teljes elismeréssel illetett a sajtó és a közönség. Anyal Ilka, Harmath Józsa, Kalocsa Róza a nők közül Fenyéri László, Mezei, Palágyi, Bács a társulatnak ugyszólván összes tagjaival oly erős ensemblet képeznek, hogy a keddi előadás teljes élvezetet ígér.

* Az álarcos bál mai reprise kis számú közönséget vonzott a színházba, pedig Körösi Gizi, Rédei Szidi, Parlagi Kornél, Odry és Szabó kitünő ensemblét alkottak és megérdemelték volna egyenként és összesen, hogy nagy közönség gyönyörködje szép énekükben.

* Vasárnapi előadások. Délután a Vigéczek-et adták, meglehetősen gyengén, este pedig a „Görög rabszolgát” Rédei és Felhő Rózsi ismert kitünő alakításai elragadták a közönséget.

* A bibliás asszony szerdán kettős szerepváltozással kerül színre. A történelmi hercege szerepét, mely Andorfié volt a múlt évadban, Hegyesi Gyula vette át, míg a parodisztikus karmester pompás alakját Hegyesi helyett Nyilassy fogja képviselni. A népszerű operett többi szereplői a régi maradtak.

* Párisi élet. Offenbachnak legfinomabb operettje, melyet az idén a budapesti népszínházban is nagy sikerrel eleventettek fel, a jövő hét érdekessége lesz. A színpadi próbák már is folynak ebből az operettből, melynek ósdi régi szövegét Rubos Arpad modern köntösbe öltöztette. A soha idejüket nem muló dallomok így a mai idő nyelvében fognak a hallgatók fülébe csendülni.

* Pécs haragszik Festetich grófra. A vidéki színerületek beosztásánál az országos felügyelő, úgy látszik, bakot lőtt, amiért Pécs városát másodrendű színerületté tette. A „Pécsi Napló” erről felháborodásában a következőket írja:

„Mi indokolja azt, hogy Pécs városát másodrendű színerületté degradálják? Pécs félmillió forintért új színházat épített a magyar színészetnek, melyet ezenkívül évi 8000 koronával segélyez. Pécsért átlag hét hónapig tart a színi idény, miként Temesvár, Debreczen, Szeged és Nagyvárad elsőrendű városokban. A pécsi színigazgatónak ép oly jogdíjakat, ép oly gázsikat kell fizetni, miként a fönt uevezett városok igazgatóinak, miért II. rendű színi kerület tehát az, melynek Pécs képezze központját? Erre már szeretnénk választ kapni. De ez lehetetlen, mert ezen klasszifikáció önkényes, semmivel nincsen indokolva, sőt hálátlanság ezen várossal szemben, mely a színészetért anyagi erejét messze meghaladó áldozatot hozott. Sehogy sem tűrhettük el tehát Pécs városának a másodrangu színerületekbe való iktatását, melyre csak is egy méltó válasz lehetne, ha t. i. magára hagynók itt a magyar színészetet és egyszóval a mostani szerződés lejártával beszüntetnők a színészetet előmozdító tekintélyes szubvenziót.”

No lám! a színházi gróf önkénykedése már megtermi a gyümölcsét. Pécs már nem kér az ő országos felügyeleti bölcsességéből. — Vigasztalódjék Pécs — jön még vastagabban.

* Leszkay András Temesvárott. A mi serény igazgatónk már most kezd gondoskodni arról, hogy társulatát a jövő színi idényre kiváló erővel szaporítsa, illetve kiegészítse. E célból járt a napokban Temesvárott, ahol végig nézte a Tosca című drámát. Ugy látszik gyönyörűséggel tellett az ottani előadásban, mert a Délmagyarország bírálója ilykép emlékezik meg róla: Az előadást Leszkay aradi színigazgató és neje is végignézték és sokat tapsoltak a közönséggel együtt.

* Makóváros a színerületben. A vidéki színészet országos felügyelője: gróf Festetics Andor már elkészítette a vidéki színerületek beosztására vonatkozó javaslatát s ezt e napokban már a belügyminiszter elé terjeszti. A tervezet szerint Makó, Lugos, Versecz, Fehértemplom, Orsova, Herkulesfürdő, Pancsova és Orosháza városokkal képezne egy színerületet.

* Schreyer nővérek hangversenye Debreczenben. Jó hír előzte meg a mi tehetséges földieinket művészi körutjukban. A Debreczen mai számában így ír rólok: Ma este 1/28 órakor a Zenedében olyan valami szépben lesz részünk, mely magában egyesíti a jót az igazzal s amilyet csak nagyon ritkán láthatunk és hallhatunk Debreczenben. De nem leszünk áradozók, hanem a legmelegebben ajánljuk, mint unikumot, a Schreyer-nővérek ma esti hangversenyét, melynek műsora érdekesen vonzó.

* Még egy pályázó. A kolozsvári színház kaposságát mi sem bizonyítja jobban, minthogy alig mulik nap, melyen új pályázóról nem merül fel hír. Így legújabbban arról értesülünk, hogy a kolozsvári nemzeti színházra Korbuly József, a Hazánk szerkesztője is pályázott.

* Déri a kir. Operában. Tegnap lépett fel először Déri a kir. Operában a „Mester dai-

nokok" Dávid szerepében. A fővárosi lapok egyhangulag a legnagyobb elismeréssel adóznak *Déri* művészetének.

* **Uj népies szimű.** A kolozsvári nemzeti színház vezetősége egy új, tárgyában, tartalmában és formájában egyaránt érdekes népies sziművet fogadott el előadásra. Ez érdekes szimű alapgondolatát népmeséből vette; szereplői székely népies alakok. Vidám menete szinte bohózatos elevenségű, a székely fufang jellegzetes nyelven szólal meg benne. A darab 5 felvonásra van osztva, címe: *A híres jóvendőmondó*. Szerzője *Seprődy* János, a kolozsvári ev. ref. kollégium tehetséges fiatal tanára.

* **Sarah Bernhardt köruton.** *Grau* Mór impresszário újabban *Sarah Bernhardt* és *Coquelin* indul tengerentuli körútra. *Sarah Bernhardt* 5000 frankot és *Coquelin* 2500 frankot kap egy fellépéséért. Hetenkint nyolcszor fog a társulat játszani. New-Yorkban kezdik meg az előadások sorozatát november 26-án.

* **Ifjusági előadások.** A klasszikus darabok színrehozatalának csak két indoka lehet. Vagy híres művész lép fel bennük és akkor gyönyörködhetik benne a közönség apraja-nagyja. Vagy nem lép fel bennük híres művész és akkor célja nem lehet más, mint megismertetése a klasszicizmusnak. Vidéki színpadon ritkán esik meg az első; az utóbbi pedig szól első sorban a serdülő ifjuságnak és azért szíziót teljesít a színház, ha ily klasszikus darabokat délutáni előadásban az ifjuság számára színre hoz. *Kolozsvárott* most vasárnap d. u. adták *Julius Caesart* ifjusági előadás címen. Példát vehetne ezen a mi színházunk is.

* **A plágium rágalmazás?** Az „Ujság” című kolozsvári lap *Géczyt* azzal vádolta, hogy „A mit az erdő mesél” című népsziművének meséje *Moldován* Gergely egyik népsziművéből van kilopva. Ezért *Géczy* dr. *Guthi* Soma, üdvéje útján rágalmazásért jelentette fel az „Ujság” szinbiráloját. — Ehhez a hirhez csak azt jegyezzük meg, hogy nagyon rossz uton jár *Géczy* István, ha azt hiszi, hogy irodalmi ügyeket a büntetőbírósa előtt lehet tisztázni. Továbbá ajánljuk neki, hogy a rágalmazás mi-voltáról szerezzen be magának megbízhatóbb információkat. Rágalom az olyan vád, mely ha igaz volna, a btk.-be ütközik és bünvádi eljárást von maga után. A plágium ellen, sem pedig annak gyanuja ellen — sajnos — nincs a magyar btk.-ben paragrafus.

* **Színészet Mezőkovácsházán.** Mező-Kovács-házának is kijutott egy kis rész a színészetből. Hosszu nélkülözés után oda is eljutottak a színészek. *Id. Gáspár* Jenő szinigazgató jól szervezett társulatával jött a községbe és tíz nap óta szórakoztatja a közönséget.

* **Követésre méltó példa.** Régi anomaliát szüntetett meg most *Krecsányi* Ignác szegedi igazgatónak egy rendelete. A direktor ugyanis, hogy véget vessen azoknak a lehetetlenségeknek, melyek a nyílt színen felhangzó tapsok megköszönésével nem egyszer megtörténtek az illuzió rovására (néha még a halál torkából is visszajöttek a színpadóra; most szigorúan meg-hagyja, hogy a nyílt színen felhangzó tapsokra a szereplőknek nem szabad újból megjelenniök, csak ha a darab helyzetével a visszajövet nem ellenkezik. Minthogy azonban ez nagyon vitás kérdés, kíváncsiak vagyunk, hogy a rendelet megszegői miképp fognak védekezni?

A miniszterelnök a közigazgatás államosságáról

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 22.

A képviselőház pénzügyi bizottságának mai ülésén *Szell* Kálmán miniszterelnök, mint a belügyi tárca vezetője, a közigazgatás államosságáról fontos nyilatkozatokat tett, melyek a legközelebbi intézkedésekbe s a jövő terveibe betekintést nyújtanak. A bizottságban, mely *Falk* Miksa elnöklete alatt tanácskozott, a miniszterelnökön kívül jelen voltak: *Komjáthy*, *Pulszky* Agost, *Bartha* Ödön, *Neményi* Ambrus, *Ugron* Gábor és *Andrássy* Sándor gróf.

Szell Kálmán minden kérdésre feleletet adott. A közigazgatás reformját, mint mondta, úgy kell keresztül vinni, hogy az adminisztráció

jó, gyors, a közönségre nézve olcsó és a nemzeti állameszmének megfelelő legyen. A bizottság helyeslése után kijelentette, hogy ha kész lesz az erre vonatkozó tervezete, elő fogja terjeszteni. Az országgyűlés jelen szaka elé nem kerül még a dolog. Mielőtt a törvényjavaslat elkészülne, a nyilvánossággal is megfogja ismertetni tervezetét. *Ugronnak* azon nézeteit, hogy főleg a főispánokban van a mai rendszer baja, nem osztja, de elismeri, hogy az adminisztráció zavart és komplikált.

A tiszta választásokról szolt ezután, majd a jegyzői vizsgáról és a képviselők fizetéséről, minden kérdésben megnyugtató választ adva.

A vármegyék kikerekítése ügyét ez időszert nem akarja megbolygatni, miután ez a kérdés óriási mozgalommal, a petíciók valóságos áradatával járna.

A vadászati törvény revízióját, mint kijelentette, elérkezettnek látja. A közegészségügy államosságát hasonlóképen. Ezt együtt szeretné megoldani a közigazgatás államosságával, de ha az utóbbit valamely ok késleltetné, a közegészségügyet külön reformálja. Ezzel kapcsolatban érdekes nyilatkozatot tett a gyógyszer-tárak ügyére vonatkozólag. A mai rendszer szerint a gyógyszerészek pályája valóságos lutrizás a gyógyszer-tárak elnyerhetését illetőleg.

A pénzügyi bizottság, a miniszterelnök válaszait tudomásul véve, a belügyi tárca központi kiadásait megszavazta.

A kereskedelmi alkalmazottak mozgalma.

(Egész vasárnapi munkaszünet, üzletzárás 8 órakor.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 22.

Az aradi kereskedők köre érdemes vendéget látott ma falai között. *Zerkovitz* Emil a kereskedelmi alkalmazottak országos szövetségének elnöke, a kereskedelmi alkalmazottak ügyeinek buzgó előharczósa jelent meg ott s megjelenésével nagyfontosságú, országszerte napirenden lévő ügyek kerültek szóba: a vasárnapi munkaszünet és záróra szabályozása, melyek egy egész társadalmi osztály méltányos óhajításai.

A kereskedők köre ma este választmányi ülést tartott, melyen, a folyó ügyek elintézése után, továbbra is együtt maradtak a tagok, hogy a körükbe érkező *Zerkovitzot* üdvözöljék.

A kör nevében *Tedeschi* Viktor elnök fogadta rokonszenves szavakkal a vendéget, majd pedig *Keppich* Zsigmond üdvözölte.

Zerkovitz Emil hosszu, tartalmas beszédben válaszolt. Beszéde során megemlékezett a vasárnapi munkaszünetről, melyre nézve méltányosnak tartja, hogy az vasárnap délelőttre is kiterjesztessék, daczára annak, hogy a kereskedelemügyi miniszter ezt időelőttinek véli. *Zerkovitz* az üzleteknek egyidejűleg történendő zárását határozottan keresztülviendőnek véli.

Előadta ezután, hogy Budapesten ez ügyben értekezletet tartottak. És miután a minisztertől, említett kijelentése után, mit sem várhatnak, határozatba ment, hogy magát a társadalmat hívják segítségül.

Erre nézve már megindult az akció. Néhány nap mulva plakátok fognak megjelenni a főváros utcáin s ily módon hívják fel a közönséget, hogy vasárnap délelőtt s más napokon esti 8 órán tul ne vásároljanak semmit. A nagykereskedők alkalmazottai pedig a vidéki megrendelésekhez apró czédulákat mellékelnek, a következő felirással:

Ne vásároljunk vasárnap!

Igy akarják megcsinálni a hangulatot az

egész országban a vasárnapi munkaszünet és a 8 órai záróra ügyében.

A kereskedők körében nagy tetszéssel találkozt *Zerkovitz* előadása, mely megnyugtatólag hatott arra nézve, hogy az érintett óhajok a megvalósulás előtt állanak. A kereskedelmi alkalmazottak eme kívánságai méltányosak s ezt a közönség bizonyára előbb meg fogja érteni, mint a tulajdonosok, vagy azok, kik ez ügyben intézke lhetnének.

Zeppelin újabb fölszállása.

— A harmadik kísérlet. —

Arad, október 22.

Egészen váratlanul jön most a hire, hogy *Zeppelin* gróf újra próbát tett a levegőben. Ez egyszer nem jelentették előre a világnak, hogy a törhetetlen reményű öreg ur megint kísérletre készül s ennek nyilván az az oka, hogy a többszörös halogatásért az odacsődült kíváncsiak zajos jeleneteket rögtönöztek, aminek a gróf és segitőtársai nem akarták magukat kitémet kiteni. Aztán meg — s ez volna a komolyabb ok — a hozzáértők e most még kétséges értékű találmánnyal szemben amugy is szkeptikusak s az, hogy annyiszor lett akadály a kísérletnek, még növelte ezt a tartózkodást. Érthető tehát, hogy *Zeppelin* gróf újabb légi utjáról már csak annak megtörténte után szolt s hogy milyen sikerrel járt, azt saját köréből a következő sürgönyben jelentik:

Friedrichschaften, október 21.

Zeppelin gróf léghajójának mai harmadik felszállása, melyben a grófon kívül *Vanyek* hadnagy és *Wolf* tudományos utazó vettek részt, esős, majdnem szélesendes időben kezdődött. A léghajó, kissé emelt orral, vagy 250 méter magasságig emelkedett és vagy egy kilométernyi távolságban a szárazföldtől különböző fordulatokat a fel- és lefelé hajozásban a legjobb sikerrel hajtott végre. Miután a léghajó a svájci part felé vette útját és vagy négyszáz méter magasságra emelkedett, néhány száz méternyire visszament a nemzeti csarnok közelébe, ahol lassan le szállt a vízszínerre és 5 óra 25 perczkor szerencsésen kikötött.

A württembergi királyi pár egy gözösről nézte végig a kísérletet.

Az újabb próbának tehát, mint a hiradásból látjuk, nem igen volt egyéb különös sikere, mint az előbbi kettőnek. *Zeppelin* gróf kísérletei mindenesetre érdekesek, a figyelmet megérdemlik, de aki higgadtan itéli meg az eddigi eredményeket, még mindig nem látja, csak várja a nagy probléma megoldását. Ma is szélcsendben szállt föl a léghajó, tehát kívárták a legkedvezőbb alkalmat. És a vizen kötött megint ki. Tehát az adott határok között maradt. Be kell várnunk a további próbákat arra, hogy csak sejtessük is, hogy repülünk-e valaha ezzel a léghajóval.

TANÜGY.

(—) Az iskolaszék ülés. Arad szab. kir. város községi iskolaszéke f. évi október hó 25-ik napján, azaz csütörtökön délután 4 órakor a városház emeleti kistermében rendes havi ülését tartja, melyre a t. iskolaszéki tagurak, valamint a községi iskolai igazgatóurak és urhölgyek ez uton is meghívotnak.

A tanácskozás tárgyai: 1. Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának határozata, az igazgatói átalányoknak a törzsfizetésekhez való csatolása tárgyában a fizetési szabályzat 2-ik és 3-ik szakaszai megfelelő módosításának helybenhagyása iránt. 2. A polgári leányiskolához rendszeresített tornatanítónői állásnak meghívás útján egy próba évre való betöltése. 3. A mult iskolai év folyamán meghívott tanerőknek megválasztása, illetve állásai-

kon való véglegesítése. 4. Az iskolafelügyelő évi jelentése az 1899—1900-ik iskolai év tanügyi állapotáról. 5. Az iskolafelügyelő jelentése az iskolamulasztásokról. Aradon, 1900. évi október hó 22-én. *Salacz Gyula* kir. tanácsos iskolaszéki elnök.

A nemzet csalogánya.

(*Blaha Lujza huszonöt éves jubileuma.*)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 22.

Ma huszonöt esztendeje, hogy a minden idők és minden színpadok legtüneményesebb művésznője, *Blaha Lujza* először játszott a Népszínházban. Jelentőségeltjes ez a negyedszázados évforduló és az ünnepeltetés, amiben a nemzet csalogányát részesítették e napon, tullepte azokat a határokat, amelyek keretében a színpadi jubileumok rendszeren mozogni szoktak.

A Népszínház — mint Budapestről az éjjeli órában sürgönyzik — mai előadása alatt, oly tüntetéseknek volt színhelye, minőnek párja a színházak történetében alig akad. Dacára annak, hogy a színpadon a mai nap nevezetessége feltüntetve nem volt, a közönség még tegnap minden egyes helyet elkapkodott, és már tegnap kifüggesztették a színház előcsarnokában a táblát, mely jelezte, hogy „*minden hely elfogyott.*”

Fél 7 órakor családi ünnepély folyt le a színpadon. A népszínház és a fővárosi színházaknak küldöttségei fejezték ki hódolatukat a jubiláns művésznő előtt. Feltűnt, hogy a kir. opera küldöttsége és koszorúja hiányzott az ünnepélyen.

A színpadon egy nagy emelvényen helyezték el a számtalan koszorút és virágcsokrot. Háttérben egy óriási keretben fényképben volt feltüntetve mindazon szerep, melyeket a nagy művésznő 25 év alatt kreált és örökké emlékeztetővé tett.

A színpadon elhelyezkedett ünneplő kartaársak lelkes éljenzése hangzott fel, midőn az ünneplő *Hegyi Aranka* és *Küry Klára* által bevezetve közöttük megjelent. Az első üdvözlő beszédet *Heltay Ferencz* országgyűlési képviselő mondotta a Népszínház bizottság nevében óriási babérkoszorút nyujtván át. Azután *Porcsolt Kálmán* a Népszínház igazgatósága nevében üdvözölte az „örök ifjú művésznőt, ki a színház támasza és disze.”

A Nemzeti Színház részéről *Vizváry* emlékezett meg arról, hogy a művésznő 25 évvel ezelőtt lépett e deszkákra a Nemzeti Színházból, ahol őt ma is még magukénak, diszöknök és dicsőségöknök tartják. A Vigszínház küldöttségét *Gál Gyula* vezette, ki szintén megható szavak kíséretében nyujtotta át a Vigszínház babérkoszorúját. A Magyar Színház érzelmeit *Szilágyi* tolmácsolta; a Városligeti Színház nevében *Feld* igazgató nyujtott át koszorút.

Ezek után a Népszínház művész gárdája járult a művésznő elé, melynek szószólója *Szirmay* volt, ki gyönyörű és művészi kivitelű arany tálcán arany serleget nyujtott át e nevezetes nap emlékeül.

Az ünneplő művésznő szemeiben könnyek csillogtak és a meghatottságtól alig tudta megköszönni a szeretetnek és a tiszteletnek ily hatalmas megnyilatkozását.

Eközben színültig megtelt a nézőtér, amely zászlókkal, drapériákkal gazdagon volt díszítve. Előadásra a „Sárga csikó,” volt kitűzve. A függöny feldgördültekor siri csend uralkodott a színházban és midőn a nászkiéret közepette *Blaha Lujza* megjelent a színpadon, a közönség felállt helyéről, a taps, az éljenzés orkánja végig zúgott a színházban, és kendőlobogtatás-

sal üdvözölték mindannyian a nagy művésznőt. A színpadon levők lábai elé koszorukat, csokrokat halmaztak. A művésznő első dala után megújult a tapsvihár, minőt a népszínház eddig nem hallott.

A felvonás után felhúzták újból a függönyt és akkor látható volt a csoportozat, az emelvényvel együtt, mely az előadást megelőző családi ünnepélyen dicsőítette a művésznőt. Öt-ször húzták fel a függönyt, és ötödször már csak *Blaháné* egyedül állott a lámpák előtt. A tapsvihár elültével a nemzet csalogánya a következő szavakat intézte a közönséghez:

Mélyen tisztelt közönség.

Fogadják hálás köszönetemet, hogy huszonöt éven át megtartottak emlékezetükben és nem untak rám. Az isten áldja meg önöket.

A közönség újból tombolt örömeiben és ez a hangulat mindvégig tartott. A mai ünnepnek nem volt hivatalos színezete, de annál melegebb volt.

(Gyermekével.)

A színésztársaság, amelyikkel szülői, *Reindl Sándor* és neje szül. *Ponti Lujza* barangolták az akkor gyászba borult Magyarországot: egy nyikorgó kordén Rimaszombat felé igyekezett és egy falusi csárda udvarában pillantotta meg *Reindl Lujza* a napvilágot 1850. szeptember 8-án. Beszéli azt is, hogy a Rimaszombatból *Jánosiba* vezető országúton egy fa alatt született s csak miután a világra jött: költözött beteg anyja a városba.

Mikor valamicskét felcserepedett, anyja minden vasárnap elvitte a színházhoz. Mikor szülei a színházi próbákra mentek, a kis *Lujza* hamar kiosont a kapun s az ut porában játszó parasztyerekek közé elegyedett. Kiment velük a mezőre: virágot szedni, fölmasztott az eperfára, majd kezébe vett egy kis venyige-szálat s a parasztyerekeket utánozva, a háziasszony libáit is kihajtotta a legelőre. Ott gázolta a patakot a többi gyerekekkel együtt és csak a déli harangszóra szaladt haza, hogy mire szülei a próbáról hazaérnek: már otthon találják.

Mikor a társulat elment Rimaszombatból, a kis parasztyerekek elkisérték távozó játszótársukat a határig s még ott is váltig ezt kiáltották utána:

— Gyere vissza, dalos *Lujza*, gyere! Ne menj el!

A parasztruhát mindennél többre becsülte. Egy alkalommal ünnepi ruhában elment látogatába a mezőturi bírókhoz, ahol hasonló kora kis leánykakkal mulatott. Ott meglátva rajtuk a selyempruszlikot, kicserélte az ünneplőjét a parasztruhával és úgy ment haza. Anyja összeszidta érte, de a kis *Lujza* sirva mondta, hogy ő neki nem kell más ruha, csak parasztruha. Meg is kapta és ezután ilyenbe járt.

Az írás-olvasást szüleitől tanulta meg; legszívesebben tanult énekelni. Atyja, akinek nagyon szép bariton hangja volt, ha csak ráért, kezébe vette a gitárt s ölében nyugvó kis leányát dalra tanította. Ilyenkor a kis leány órákon át ott maradt atyja mellett, hallgatta a nótákat s nem volt olyan dal, melyet egyszeri hallásra meg nem tanult.

Első színpadi fellépése az volt, mikor egy vasárnapi előadás alatt a felvonás közt elénekelte a „Káka tövén költ a rucza” kezdetű dalt.

Az öt éves kis leányt virág- és narancsdobálással üdvözölték a közönség s édesen elcsicsergett dalát számtalanszor megújrázták.

1856-ban *Kassán* voltak szülei. Atyja az ott dühöngő kolerába esett. A betegséget a színpadon kapta meg s 3 órai kínos szenvedés után meghalt.

Az özvegy egy hosszú esztendőn át a leg-

nagyobb nélkülözés közt tengett kicsi árvájával, míg 1857-ben feleségül ment *Kölesi Antal* színházi festőhöz. 1858-ban Győrött laktak egy padlásszobában, melynek ablaka sem volt. *Lujza* ekkor már 8 éves volt s a győri apácák kolostorában járt iskolába.

Lujza már ekkor rajongott a színpadért és minden szabad idejét ott töltötte.

(A vidéki színpadokon.)

Hét éves korában játszotta Győrött első szerepét. A „Koldus nő”-ben egy kis leányszerep jutott neki. A győri kritika így emlékezett meg róla:

„Szívem mélyéből ajánlom *Kölesi Lujza* szüleinek, hogy azt az ügyes kis fekete leányt szorgalmasan képezzék, mert ily rejtett bimbóból nyílnak később a büszke rózsák.”

1863-ban lépett föl először egy nagyobb önálló szerepben Rimaszombatban.

Később *Vác*ra, *Budán* játszott, azután *Szabadkára* szerződött s itt nyerte művészi kiképzetésének alapját.

A nagy alföldi városban ugyanis *Lichtenstein* herczeg dzsidás ezrede állomásozott, melynek karmestere, *Blaha János*, a leányban csakhamar felfedezte a kincses bányát. Ő képezte ki az énekben. *Lujza* szorgalmasan tanult és észre sem vette, hogy eközben mindig mélyebben lopózik a karmester szívébe. A szintársulatnál már suttozták, hogy az „öreg” karmester beleszeretett a szép *Kölesi Lujzába*. És *Lujza* nemsokára felesége is lett a karmesternek, ki mint alapos zenész szabad idejét hitvese iskolázására fordította. 1867-ben *Szabó József* a debreczeni színház művezetője, aki 1856-ban az aradi színház igazgatója volt, *Szabadkán* ismerkedett meg *Blahánéval*. Ott látta először játszani és rögtön szerződtette *Debreczenbe*. Itt a „*Varázshegedű*”-ben lépett föl először *Krecsányi Saroltával* és *Odryval*. *Blaháné* ezután már diadalra-diadalt aratott. Az igazgató különösen a népszínműi nő alakok személyesítésére használta s első kísérletei e téren valódi diadalok voltak.

A sors azonban az ő dicsőséggel teljes életét sem kimélte meg a csapásoktól. Ugyanis férje mellbeteg lett és hosszú szenvedés után 1869 őszén meghalt. Ott nyugszik a debreczeni temetőben; sirján minden évfordulón ott diszlik egy nagy koszoru.

1870-ben a nemzeti színház szerződtetési célból vendégszereplésre hívta föl a művésznőt, aki Nagyváradon játszott épen társulatával.

Egy alkalommal gróf *Zichy Jenő* is megjelent a nagyváradai színházban, hol a gyönyörű asszony friss kedvével, játékával, önállóságával és zengő énekével óriási hatást gyakorolt a közönségre. A felvonás után a gróf a színpadra ment s addig el nem távozott onnan, míg a szép asszony szavát nem adta, hogy a nemzeti színház meghívását elfogadja.

Néhány nap múlva a nemzeti színház igazgatója elküldte a szerződést és *Blaháné* aláírta.

A debreczenieknek sokáig sirt utána a szívők, de megnyugtatta őket az a tudat, hogy ezt a dallos csalogányt az isten nem egy városnak szánta, hanem egy egész országnak, egy egész nemzetnek.

(A nemzeti színházban.)

1871. május 7-én mutatkozott be *Blaháné* a „*Tündérlak Magyarhonban*” *Marsca* szerepében. *Blaháné* azonnal rátette kezét a fővárosi közönség szívére és el sem is eresztette többé.

Az első előadás után a „sas-béli” urak diszlakomát rendeztek tiszteletére. Ez időtől kezdve minden fellépése egy-egy diadal volt és oly életet adott a nemzeti színházban a népszínműveknek, hogy ezek váltak kassza-da-

rabbá. Későbbben operában is lépett fel. De a sajtó egyhangulag fejezte ki óhajtását, hogy ne menjen oly térre, hol hozzá hasonlóak is vannak, hanem maradjon ott, a hol hasonlíthatlan.

Ekkor írta meg Tóth Ede „A falu rossza” népszínművet, melyben Finum Rózsit Blaháné játszotta. Ezzel a szerepével vitva ki egyik legnagyobb diadalát a nemzeti színházban.

1875-ben Blaháné *Soldos* Sándorhoz ment férjhez. Négy évi házasság után azonban belátva, hogy nem egymáshoz valók, ez a szerencsétlen házasság felbontott. A csalódott asszony most már csak a művészetben keresett vigasztalást és 1875 október 22-én lépett fel először a Népszínházban Tóth Kálmánnak „Az ördög párnája” című új népszínművében és azóta a Népszínház sorsa egészen Blaháné nevéhez fűződött.

Hirneve csakhamar eljutott a királyi családba. Gróf *Andrássy* Gyulának egy cercle alkalmával, ezeket mondta a király Blahánéről:

— *Tegnap megint megnéztem Blahánét. Köszönöm, hogy felhívta reá a figyelmemet, mondotom: egy csodálatos művésznő, egy valóságos tündér, amilyenről csak álmodni lehet. Első a művészetben, első a bájban.*

— És első, Felső, a magyarságban — tette hozzá *Andrássy*.

Ez a szép asszony, ez a nagy művésznő, legjobb nagyjaink közé tartozik és szent a meggyőződésünk, hogy az ország egykoron ércszobrot emel neki halhatatlan érdemeiért.

Blaháné szobra nemcsak az ő, hanem a magyar dal varázsának is hirdetője lesz!

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az aradi korcsolyázó-egylet** f. hó 21-én hirdetett rendes évi közgyűlésére a tagok határozatképes számban meg nem jelenvén, ezen közgyűlés f. hó 28-án vasárnap d. e. 1/2, 12 órákor fog a kaszinó társalgótermében megtartani, melyre a t. tagok azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy ezen közgyűlés, tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes lesz. *Az igazgatóság.*

(*) **Az Arad-Hegyvidéki Turista-Egyesült** A téli hónapokban társas összejöveteleket tart, melyeken úgy az egyesület tagjait, mint az ezek által bevezetett vendégeket szívesen látják. Az összejövetelek az egyesület hivatalos vendéglőjének, a Vas-szállodának éttermében lesznek, a hol a társaság kellő szórakoztatásáról gondoskodik az egyesület elnöksége. Az estélyek fél 9 órákor veszi kezdetüket és pedig valamely tréfás, esetleg komoly, de mindenesetre szórakoztató előadással, szavalattal, ének-, vagy zenedarabbal, s tánczal nyerne befejezést. Az első estély jövő november 10-én (szombaton) fog megtartani, melyre az egyesület tagjait minél tömegesebb megjelenésre kérjük. *Az A. H. T. E. elnöksége.*

Az „olasz mánás.”

— Egy szélhámos életéből. —

Budapest, október 22.

Egy változatos, kalandokban és szélhámosságokban gazdag pálya befejeződött váratlanul pár nappal ezelőtt a fővárosban. Az eset hőse egy *Lafranco* József nevű fiatal ember, ki Kolozsvárról három évig tartózkodott egyfolytában s míg nagystilű turpisságaira rá nem jöttek, az ugynevezett közkedvelt fiatal embereknek volt irigylésre méltó típusa. Négy évvel ezelőtt került először Kolozsvárra és itt biztos és határozott föllépésével sikerült aránylag rövid idő alatt feltűnést keltenie. Ósregi olasz nemes család sarjának adta ki magát s pillanatnyi pénzzavaraiiban, melyek azonban állandó jellegűek voltak, soha sem mulasztotta megjegyezni, hogy csupán pár hónap kérdése, míg olaszországi örökségét átveszi s akkor majd mindenkit ki-

elégít. A kávéházakban a benfentes óslakókat is a legnagyobb tévedésbe ejtette.

Mindig a legexotikusabb italokat fogyasztotta s hogy a személye iránt való misztikusságot még jobban fokozza, francia, olasz és angol lapokat kért, melyekből természetesen egy szót sem értett. A pinczerek között csakhamar különös érdeklődés tárgya lett az előkelő megjelenésű, szőke bajuszu és jó ruházatu fiatal ember, a ki azonban az exotikus italok árával rendszeren adós maradt.

Egyszer aztán váratlanul kimaradt a kávéházból s mintegy két hétig nem volt látható. Hogy ez alatt az idő alatt hol járt, mit tett, senki sem tudta megmondani, csupán azt látták, hogy a civivil ruhát honvéd mondurral váltotta fel s oldalán a számvivő altisztak hatalmas utázkését viselte.

Az érdeklődőknek *Lafranco* József készséggel megmagyarázta a változás okát.

Későn folyamodtam az önkéntességért, mondta — s míg kérésemet a miniszteriumban elintézik, addig számvivői minőségben kell szolgálnom.

Két esztendő telt el ilyenformán s jó magaviselete révén az őrmesterségig felvitte két évi tényleges szolgálata alatt. Mind a két esztendőt Kolozsvárt töltötte a 21. honvéd gyalogezred kötelékében. Közben a változatosság okáért megjelent az egyetemen s államszámviteli előadásokat halgatott, míg ezt is meg nem unva, kizárólag a kávéházi érvényesülés himes mezejét választotta ambíciója színteréül.

Ritkán fizetett, de mikor pénze volt, fejedelmi borralalókat osztogatott szét e pinczerek között, kik mint inkognitóban levő olasz mánást tisztelték.

Azt természetesen senki sem gyanította, hogy a nem közönséges készütségű, külső előnyökkel rendelkező, de megtévedt fiatal ember papnövendék korában az esztergomi papnevelő intézetben az akkori igazgató gróf *Majláth* Károly, jelenlegi püspök aranykehelyét s más ékszereket eltulajdonított s azoknak az árán éjszakákon keresziül dorbézolt. A budapesti törvényszék ezért *nyolcz havi börtönre* ítélte, melynek kitöltése után *Lafranco* a komoly életre látszott magát elszánni. Ez azonban csak látszat volt, mely alig egy hónapig tartott.

Esztergomból és Pestről Kolozsvárra tette át lakását és állandó pénzzavarait különféle váltókkal és bizalmas költségekkel enyhítette.

Katonai kötelezettségének letelte után pár hétig még Kolozsvárt tartózkodott s innen hirtelen elutazott valahova.

Egy évvel ezelőtt néhány napig ismét megjelent Kolozsvárt, de ekkor már egészen elkopott ruhában, lesóványodva és megtörve. Ezután teljesen nyoma veszett, mignem a fővárosi lapok törvényszéki rovatában váratlanul, feltűnt, mint váltóhamisító. *Lafranco* József ugyanis egyik nagynénje nevére váltót hamisított s külföldre menekült. Bejárta *Német- és Franciaországot*, hol mindenütt szélhámosságokat követett el. Münchenben végre utólérte a végzete és visszahozták Budapestre. A budapesti törvényszék nemrégiben foglalkozott a *Lafranco* váltóhamisítási ügyével és a tanuvallomások, valamint a vádlott védekezése után kimondotta rá az ítéletet, mely egy évi börtönre szolt.

Ugy látszik, hogy a szerencsétlen fiatal ember elméjét a sok nélkülözés, nyomor s talán még az időként megszólaló lelkismeret teljesen elhomályosították, mert a tárgyalás folyamán feltűnő gyanusan viselkedett.

Mikor kihirdették előtte az ítéletet, az elnök megkérdezte tőle:

— Megnyugszik az ítéletben?

— Nem, tisztelettel *sulyosbitásért* főlebezek.

— Ugy látszik, maga daczolni akar a bírósággal?

— Nem, nagyságos uram, *én bűnhődni akarok*.

Az ügyet a kuria második büntető tanácsa tegnap főlebbviteli nyilvános főtárgyaláson tárgyalta s tekintve, hogy *Lafranco* esze nem normális, *fölmentő* ítéletet hozott, az iratokat azonban átette a közigazgatási hatósághoz, hogy *csukják a vádlottat a örültek házába*.

Hajsza az aranyak után.

— Egy urinő kalandjai. —

Arad, október 22.

Rendkívül bonyolódott, titokzatos bűnügyi regénynek a hősnője lett az elmúlt napokban egy *szegedi* urinő, akit sokad magával a kincszomj csalt néhány fufangos szerb atyafi ügyesen szőtt hálójába. Az eset részletei a következők:

A múlt hónapban egy *Weiser* nevű zentrali kereskedő jelent meg a szent-miklósi sörgyár *Kornis* nevű szegedi megbízottjánál, akinek a következő rejtélyes történetét adta elő:

— A napokban fölkeresett egy gazdag ujvidéki paraszt s megvételre ajánlott föl egy kincset, amely öntött rudakban, vert masszákban, drága mivű aranyvázákban, ékszerekben és régi pénzekben van egy veremben elrejtve. A paraszt azt ajánlotta, próbára vegyek meg tőle egy 8 kilós aranyrudat 4—500 forintért, a többire nézve aztán megegyezünk.

Kornis nem akart hitelt adni *Weiser* szavainak, de az addig erősítette, míg elhitte. *Kornis* fölment vele Budapestre, itt még két komponistát szerzett s négyen aztán elmentek *Pálfy* ügyvédhez, *Szell* Kálmán miniszterelnök sógorához, hogy tőle a kincs *írányában* jogi véleményt kérjenek.

Közben a fővárosi rendőrség értesült a dolgról és egy detektivet küldött ki Szegedre. A vizsgálat mitsen tudott megállapítani s bár megbízták a rendőrséget, hogy *Weisert* szemmel kísérje, eredménye ennek sem volt. Ugy látszott, hogy az első szálát el kell ejteni, de a sors másként határozott.

Pálfy ügyvéd és *Kornis* elmentek egy szegedi urnőhöz s bizalmasan közölték vele a kincs titkát, majd *Selley* Sándor budapesti helyettes-főkapitánynak egy megbízó parancslevelét adván át neki, fölkerítették, kutasson a kincs után. Az urnő elfogadta az ajánlatot és *Kornissal* együtt Zentára utazott, hol *Weiser* közvetítésével kocsin kimentek a kincses-paraszt tanyájára.

Odaérkezve, egy asszony nyitott ajtót, jelentve, hogy hiába jöttek, a gazda nincs otthon, ő meg nem mutathatja meg a kincset. Az asszony mutatónak előhozott egy nagy aranyrudat, melyért az urinő 2000 koronát ígért, de az asszony nem adta oda.

Három nap múlva egy vénasszony Szegedre az urinőhöz, azzal az izennel, hogy jöjjön el a kincser s hozza magával a 2000 koronát. Az urinő elutazott és megvette az aranyrudat.

Visszautazva Szegedre, a vasuti kocsiban egy szerb paraszt ült, aki így szolt a hölgynek:

— En titkos rendőr vagyok. Figyelmeztetem, hogy a rendőrök megfigyelik. En megóvóm önt, ha 100 koronát fizet. Az asszony megijedt és átadta a 100 koronát, mire a férfi azt mondotta, hogy Szőreghen ki kell szállniok s gyalog menniök Szegedre.

A földéken, a szántásokon át így indultak el a nő és a „detektív” Szeged felé. Ez az ember, mint később kiderült, *rablógyilkos*. Al-

konyat volt. Utközben beszélgettek s a „detektiv“ kiköttyantotta, hogy ő voltaképen — béres. Rá akarta birni az asszonyt, ássa el az aranyat, majd meg azt kérte, adja át neki a táskát, hiszen már elfáradhatott. Oly követelő, fenyegető hangon beszélt, hogy az asszonyt halálos ijedelem lepte meg. Erélyes föllépésének köszönhetően csak, hogy a féelmes embertől megszabadult, miután 20 koronát adott át neki.

Másnap Kornissal megvizsgálták a rudat s akkor látták, hogy az réz. Tüstant sürgönyöztek Pálffy ügyvédnek aki Szegedre jött s akkor hárman Zentára mentek, hol jelentést tettek a rendőrségnek, mely a büntársakat bekísértette s letartóztatta.

Kiderült, hogy a bünszövetkezetben egy dusszagdag földbirtokos is benne van, akit legközelebb, ha az adatokat összegyűjtik ellene, szintén elfognak.

A detektiv aki a szegedi urnót a szőregyi szántásokon megsétáltatta, egy Mladin nevű, feughánviselt rablógylkos.

A zentai rendőrség a legmesszebbmenő vizsgálatot folytatja a regényes kincsértékesítési bűnygyben.

HIREK.

— **Személyi hir.** *Vásárhelyi* Béla főrendinazi tag, az Arad-Csanádi vasut vezérigazgatója holnap reggel Budapestre utazik. *Goldis* József aradi püspök és *Mangra* Vazul nagyváradi püspöki helynök a ma déli vonattal Nagyváradra utaztak, hogy a holnapi konzisztórium gyűlésen részt vegyenek.

— **A király utazása.** Ő felsége, az eddigi megállapodások szerint, e hó 26-án utazik el Gödöllőről Bécsbe Mária Immaculata főhercegnő esküvőjére. A király november 2-án este utazik el ismét Bécsből, s 3-án érkezik vissza Gödöllőre, közel három heti tartózkodással. A király ez alatt az idő alatt a rendes kihallgatási napokon általános audienciákat ad. Tegnap a király Valkóra rándult, s ott cserkészett, a kellemetlen esős idő daczára, késő délutánig s fél 6 óra után tért vissza a gödöllői kastélyba.

— **Fiumei küldöttség a miniszterelnöknél.** A mai ülés után *Szell* Kálmán miniszterelnöknél a miniszteri szobában tisztelgett *Szapáry* László gróf fiumei kormányzó vezetésével egy fiumei küldöttség. *Szapáry* bemutatta a küldöttség tagjait, mire *Korosetz* és *Walluschnigg* Antal, a fiumei kereskedelmi és iparkamara nevében, a fiumei kereskedelem érdekében arra kérték a miniszterelnököt, hogy hasson oda, miszerint az ogulin-bihácsi vonal kiépíttessék, a mi által Fiume direkt összeköttetést kapna Boszniával.

Szell Kálmán miniszterelnök, hosszabb beszédben kijelentette, hogy Fiume érdekeit úgy a kormány, mint az országgyűlés szíven viseli. A kérdést nem helyi szempontból, hanem általános és sztratégiai szempontokból kell megítélni. Az első megállapodás már megtörtént. Ennek keretében Fiume érdekeit is szem előtt tartják és támogatják. Viszont elvárja Fiumétől, hogy hazafiasan közreműködjen a fiumei kérdés megoldásában, mert az érdekek támogatása kölcsönösségen, reciprocitáson alapszik.

A miniszterelnöktől a küldöttség *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszterhez ment audienciára, ugyancsak a boszniai vasutak dolgában. A küldöttség előterjesztésére a miniszter kijelentette, hogy a tárgyalások az érdekelte tényezők között még nincsenek befejezve s egyuttal biztosította aküldöttséget, hogy lehetőleg mindig gondját fogja viselni Fiume speciális érdekeinek. A küldöttség szónokának a szavaiból — ugy-

mond — azt vette ki, hogy a kereskedelmi kamara abból a föltevésből indult ki, hogy a boszniai vasut építése már elhatározott dolog. Erre nézve kijelenti, hogy ez irányban döntés még nem történt. De bármi történjék, Fiume forgalmi érdekeinek megvédéséről a magyar kormány mindig gondoskodni fog. A miniszter végül megjegyezte, hogy a fiumeiek egy legutóbb történt ötletéből is tapasztalhatták, hogy egyrészt aggályukat az események nem igazolták, másrészt a világforgalom elterelése által okozott hiány más uton pótolható.

— **A katonai felülvizsgáló bizottság új elnöke.** A honvédelmi miniszter leiratban értesítette Aradot, hogy az állandó vegyes katonai felülvizsgáló bizottság polgári elnökéül *Fábián* László helyett *Urbán* Ivánt, az új főispánt nevezte ki.

— **Városatyajelöltek.** A *Varjassy* József elhunytával megüresedett városi képviselőtestületi tagsági helyre megindultak a kombinációk. A szabadelvűpárt az elhunyt fiát *Varjassy* Árpád kir. tanácsos tanfelügyelőt szándékozik fölléptetni, míg a függetlenségi párt *Dr. Nagy* Sándor ügyvédet jelöli.

— **Magyar zarándokok a pápánál.** *Leó* pápa a magyar zarándokokat, kik *Császka* érsek vezetése alatt mentek Rómába, ma külön kihallgatáson fogadta. Örömet fejezte ki, hogy a zarándokokat láthatja s ezután az érseket és a husz tagu küldöttséget megáldotta.

— **A Porzsolt-affér.** A Népszínház bizottsága ma kiküldte *Halmos* polgármestert *Kléh* István és *Heltai* Ferencz bizottsági tagokat, hogy az ismert Porzsolt-afférban az igazgató által kért vizsgálatot megejtse. A vizsgálat — mint tudósítók telegrafálja — kizárólag arra fog szorítkozni, hogy igaz-e, miszerint *Porzsolt* igazgató egyes színésznőket, kik ajánlatait visszautasították, mellőzött, sőt üldözött. E czélból több művészno kihallgatása kerül sorra.

— **Tüntetés Molnár apát ellen.** *Esztergomból* jelentik, hogy *Maszlagh* Ferencz esztergomi kanonok, középiskolai biztos állásáról lemondott. E lemondás állítólag összefüggésben van *Molnár* János apátnak, a néppárt vezérkolomposának, minapi középiskolai főbiztossá történt kineveztetésével.

— **Frigyes császárné betegsége.** *Frigyes* császárné az akut krízist, mely életét komolyan fenyegette, a *Berlinből* érkező jelentések szerint, szerencsésen kiállotta, de nem tagadható, hogy a 60. életévében álló anyacsászárné betegsége állandóan kérdésessé teszi a teljes fölépülést. A császárné betegségéről a következőket jelentik: Az október 14-éről kiadott bulletinben az orvosok egy nyilatkoztak, hogy közvetlen életveszély esete nem forog fenn; ellenben ha a lázroham megújul, a szív gyöngeségének következtében szomorú következményeket vonhatna maga után. Az orvosoknak e nyilatkozata még tegnap is fennállt. Komplikációk ujabban nem állottak be és így a fölépüléshez még van a remény. A betegségről számos vezzió kering a nép között. Így többek között azt beszélik, hogy az anyacsászárné betegsége gyógyíthatatlan, amennyiben akut veséjében szenved. Hogy a beteg császárné nyugalmát meg ne zavarják, a császári pár és *Henrik* herceg nejével a homburgi palotába költöztek. A betegágyánál *Viktória* schauburg-lippeai és *Margit* hesseni hercegnők vannak állandóan. Az ápolás nehéz munkáját két cronbergi betegápoló nővér teljesíti. — A palotában rendeztek be lakást a cronbergi orvosnak is, *Spielhagen* doktornak, aki így mindig kéznél van. . . Különösen megható jelenet játszódott le a legutóbbi napokban az anyacsászárné betegágyánál, amikor unokája: *Adalbert* herceg jelent meg ott, hogy nagykorúsítása alkalmával nagyanyjának áldását fogadja. A császárné mélyen megindulva tette kezeit unokájának fejére, megáldva őt.

— **Az üvegfallal.** Megirtuk még az őszi ülésszak elején, hogy a hírlapírókat a képviselőházban az idén az a kellemetlen meglepetés

érte, hogy az elnöki emelvényt a nyár folyamán üvegfallal vették körül, ennek következtében a hírlapírók az elnöki emelvényről egy szót sem hallanak. E tárgyban ma az országgyűlési tudósítók küldöttségileg járultak *Perczel* Dezső elnök elé, a ki az újságírók panaszára kijelentette, hogy nem ő rendelte el az üvegfallal felállítását, hanem a háznagyi hivatal. Annak eltávolításáról pedig gondoskodni fog. Az újságírók örömmel és hálás köszönettel fogadták az elnök kijelentését.

— **Új ügyvéd.** *Szöllösi* Zsigmond dr. aradi ügyvédjelölt ma a budapesti tudomány-egyetemen letette az ügyvédi vizsgát.

— **Az egyetemi ifjuság a vértanu özvegyének.** *Vécsey* Károly gróf honvédtábornok özvegyének ravatalára az Egyetemi kör díszes bábérkoszorút küldött, melynek nemzeti színű szalagján ez a felírás volt: *A vértanu hős özvegyének — A budapesti egyetemi ifjuság.* Az Egyetemi kör ezenkívül távirattal fejezte ki részvétét a családnak.

— **Az ügyvédek nyugdíjalapja.** Az aradi ügyvédi kamara *Szalay* Károly elnöklete alatt tegnap rendkívüli közgyűlést tartott, melynek érdekesebb ügye volt az országos ügyvédi nyugdíjalap tárgyában elkészített bizottsági java lat, illetve a választmánynak erre vonatkozó előterjesztése. *Steinitzer* Félix a kamara titkára terjesztette a javaslatot a közgyűlés elé. Ennek legfőbb érdekessége abban áll, hogy a budapesti ügyvédi kamara javaslatát elveti és annak a vidéki kamarákra való sérelmes, sőt szegényletes voltát pontról-pontra kimutatja. A közgyűlés egyhangulag fogadta el a választmányi javaslatot, *Müller* Károly indítványára köszönetet is szavazott a bizottságnak és csak néhány styláris kisebb módosítást tett, melyek az érdemi részt alig érintik. A javaslathoz hozzászólt még *Avarfy* Ferencz, ki a jogászfisusági fővárosi léha élete elleni kitételek enyhítését kérte. *Szathmáry* Gyula azon részt, mely a törvényhozást és kormányt okolja az ügyvédi érdekek mellőzéséért, tulerősnek tartja. *Nemess* Zsigmond dr., ennek ellenében, azt véli, hogy a vádak gyengék, miután az ujabb törvényhozási intézkedések az ügyvédség egyenes megrontását okozzák. Ilyen értelemben szól *Farkas* Béla dr. dévai ügyvéd. Ezután egész terjedeimében elfogadta a javaslatot a közgyűlés, melyen jelen voltak: *Szalay* Károly elnök, *Péterffy* Antal alelnök, *Steinitzer* Félix titkár, *Müller* Károly, *Pop* C. István dr., *Tolnai* János dr., *Nemess* Zsigmond dr., *Avarfy* Ferencz választmányi tagok, *Radó* Károly dr., *Schütz* Henrik dr., *Szathmáry* Gyula dr., *Szalay* Arnold dr., *Vannay* János dr., *Vajda* István dr., *Glück* Géza dr. (Kisjenő), *Baumgarten* János dr. (Brád), *Farkas* Béla dr. (Déva) stb. kamarai tagok.

— **A néppárt kudarcza Erdélyben.** Csik-Czent-Mártonból táviratozzák a Pol. Ert.-nek: A néppárt tegnap vagy négy helyen akart népgyűlést tartani Csikmegyében. Többek között *Györffy* Gyula képviselő kerületének egy pár községében is. A néppárt vezető emberei már tegnap megérkeztek s megtették az előkészületeket a mai gyűlésekre, melyeket Csik-Tusnádon reggel fél kilencz órára, Csik-Kozmáson délelőtt tizenegy órára, Csik-Szent-Mártonban délután fél három órára terveztek. A hol megtartották a gyűléseket, ott igen izgalmas lefolyásuk voltak azok. Tusnádon pedig egy lélek sem jelenven meg, a népgyűlés elmaradt. Csik Szt.-Mártonban már a kora délutáni órákban nagyszámu választógyülekezett össze a kitűzött helyen és izgatottan várta a szónokok — gróf *Zichy* Aladár, *Molnár* János, *Kálmán* Károly és *Bónitz* Ferencz megérkezését. A szónokokat megjelenésükkor a nép hangos „Le a néppárttal!“ „Éljen Györffy Gyula!“ kiáltásokkal fogadták és nem hagyták őket szóhoz jutni. Hasztalan próbálkozott gróf *Zichy* Aladár, az elnök, hatni a népre, az nem csillapodott s így kénytelenek voltak a szónokok eltávozni. A polgárság Györffy életével oszlott szét.

— **Egy fősolgabíró jubileuma.** Lőgerpatanyi *Hervay* Kálmán battonyai fősolgabíró 25 éves solgabírói jubileumának ünnepei tegnap zajlottak le Battonyán. Reggel 9 órakor istentisztelet volt a róm. kath. templomban Német Sándor plébános celebrálása mellett, 10 órakor

a község háza nagytermében képviselőtestületi díszközgyűlés, mely *Vrtán* Etele indítványára egyhangú lelkesedéssel *Hervayt díszpolgárrá választotta*, s elhatározta, hogy olajfestésű képet a község háza tanácstermében helyezze el. *Lonovics* főispán ezután feltűzte a *Ferencz József* rendet *Hervay* mellé. Délben 260 terítékű banket volt a korona szálló nagytermében. *Lonovics* főispán mondta az első felköszöntőt a királyné, *Babó Lajos* orsz. képviselő az ünnepekre. *Simon Ákos* járásbíró a vármegye tiszti karára, alispánjára és főjegyzőjére, *Major Miklós* volt makói polgármester *Simon* járásbíróra, *Spilka* főszolgabíró *Babó Lajosra*, *Hász Antal* az ünnepekre.

— **Walter Crane Pécssett.** Tegnap érkezett Pécsre *Walter Crane* angol festőművész nejevel, *Lionelle* és *Lancelot* fiaival és a Londonban nála élő *Rozsnyay* (Az *Aradon* ismert és Angliába került *Van der Hoske* Kálmán) társaságában. A pályaudvaron *Zsolnay Miklós* és *Szikorszky Tádé* fogadták a művészt, akit szívélyesen üdvözöltek, mint vendégüket és elkísérték őket szállásukra. — Tegnap este *Walter Crane* a színházban volt, hol a földszint baloldali 6. számú páholyban láthatta mindenki az érdekes, nagyírű művészt, kinek tiszteletére *Szigligeti* kedvelt népsziműve: „A vén bakancsos és fia a huszár” került színre. Tegnap este még egyenesen a pályaudvarról a temetőbe hajtott *Walter Crane Zsolnay Miklós* társaságában, hogy elhelyezze *Zsolnay Vilmosnak* a mauzoleum elkészültéig a kápolna kriptájában lévő koporsójára a Londonból magával hozott pálmavirágot, s azon ezüstfeliratu dedikációját. Megilletődve állt meg a koporsónál, majd elhagyta a temetőt. *Walter Crane* utjának célja, hogy itt is a magyar motívumot keresve, ami megtetszik szemének, belevigye a világ iparművészetébe, mely mind szélesebb tért hódítva, új iparágakat teremt meg és nemcsak a szemet gyönyörködteti, hanem megszámlálhatlan munkáskeznek ad foglalkozást. Ezért is megy nálunk eseményszámba *Walter Crane* látogatása, ezért üdvözöljük őt a magyar vidéken, magyaros vendégszeretettel.

— **Halálozás.** Súlyos csapás érte *Blaskovich* Erneszt aradi földbirtokost és nejét, szül. *Urbán* Elza urnót. Hat hónapos kis fiacskájuk tegnap este hosszabb szenvedés után elhunyt. *Urbán* Iván, *Aradmegye* új főisaánja a korán elköltözött fiacskában kis unokáját veszítette el. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Ebeczki *Blaskovich* Ernest és neje monyorói *Urbán* Elsa, valamint leányuk *Márta*, fájdalomtelt szívvel jelentik szeretett fiuknak, illetve fivérnek, ebeczki *Blaskovich* Bertalanak, 1900. október hó 21-én esti 9 órakor, 6 hónapos korában, hosszú szenvedés után bekövetkezett elhunytát. A drága halott hült tetemei október 23-án d. e. 10 órakor fognak Főut 11. számú házból a róm. kath. vallás szertartásai szerint a felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Legyen álma csendes! Arad, 1900. október 22.

— **Törvénykezési építkezésekre** engedélyezett hat millió korona kölcsönből a környéken a *lippai* járásbírósnál 20,000; az *orosházi* járásbírósnál 10,000 koronát használnak fel.

— **A „Vasgyáros” az életben.** Tegnap *Réz-bányán* egy olyan eset történt, mely frappánsan emlékeztet, az *Ohnet* ismert regényének, a „*Vasgyáros*”-nak egy mozzanatára. A *francia* regényben a szerető feleség saját testével akarja megvédeni urát a gyilkos golyó ellen, s a *réz-bányai* *Claire* ugyancsak így tesz. Az ő esete talán nem olyan romantikus, de mindenesetre meghatóbb, mert ajkai örökre lezárultak. A részletekről szóló tudósítást itt adjuk: A *réz-bányai* piaczon állt tegnap a vásár. Ott árulgatta szénáját egymás mellett *Vladucz* Sándor és *Zsunk* Ilie. Régi haragosokként kerültek össze, ilyen közel egymáshoz. Föl is forrott az indulatuk nyomban, amint az első vásáros jelentkezett *Vladucz* szekerekénél. *Zsunk* Ilie bele-

szólt az alkuba, amiből heves perpatvar keletkezett. A civódásnak pedig verekedés lett a vége. A két ember a földön fojtogatta egymást, míg végre a vásár népe szétválasztotta őket.

Amint *Zsunk* talpra állott, revolvert rántott ki a tarisznyájából és ráfogta az ellenfelére:

— Most elpusztulsz kutya.

Ebben a pillanatban *Vladucz* felesége, ki a szekér mellett sirdogált, sikoltva ugrott a fegyver csöve elé, s kétségbeesetten kiáltott férje megtámadójára:

— Ne bánts!

Még ki sem mondta egészen a szót, a fegyver eldőrdült. A golyó szíven találta a hűséges asszonyt, aki élettelenül omlott az ura lábához. — Az orvos már csak a halottat találta.

A vásárosok megakarták linchelni a gyilkost, aki futóra vette a dolgot, s elmenekült a nép dühe elől. A csendőrök azonban elfogták, s vasraverve vitték a *vaskóhi* járásbírószákházába.

— **Csanádmegye közgyűlése** alkalmából az Acsev. igazgatósága az alábbiakat teszi közé:

Október hó 27-én *Csanád-vármegye* rendkívüli közgyűlése alkalmából 1 sz. személyvonatunk szokott módon *Aradról* fog elindítani. Indulás reggel pontban 5 órakor.

— **Öngyilkosság a betegágyban.** Másfél év óta feküdt gyógyíthatatlan betegségben *Paku Péter arad-gáji* 69 éves földműves. Az ágya felett, a szoba gerendájáról kötél függött le, mely arra szolgált, hogy a beteg, ebbe kapaszkodva, meg tudjon fordulni az ágyban. Az öreg ember, ki a hosszas betegségében meguntta életét, erre a kötéltre ma felakasztotta magát. Mikor észre vették, már halott volt. Fiát, ki *Battonyán* *molnár* legény, értesítették a szomorú esetről.

— **Uj aranybánya.** *Obrezza* község határában aranybányát fedeztek fel. A telep egy szegedi vállalaté, mely részvénytársasággá alakul a bánya kiaknázására.

— **Kivégzés.** *Theresienstadteől* jelentik: Ma reggel 7 órakor végezte ki a kis kaszárnya udvarán *Wehlschläger* prágai hóhér *Kolan* 19. gyalogezredbeli közkatonát. *Kolan* május 1-én *Kuttenbergben* szolgálati fegyverével le akarta lőni káplárját, a lövés azonban a káplárt nem találta, de egy közkatonát megölt és egy másikat súlyosan megsebesített.

— **A rabok élelmezése.** Az *aradi* kir. ügyészségnél a rabok ételmezejére vonatkozólag október 27-én jár le a pályázat. A bántalpénz 1000 korona.

— **Női kék a bur hadseregben.** A londoni „*Daily News*” haditudósítója érdekes részleteket mond el a bur hadsereg kémszolgálatáról. A szervezet élén — mint a tudósító mondja — egy német származású nő állott. Lelkesedésből csatlakozott a burok lobogójához. A háború kitörésekor mint egy orosz mérnök felesége élt *Johannesburgban*, s mikor eldőrdültek az első ágyuk, minden feltűnést kerülve kisebb utazásokat tett *Oranjeba* és *Natalba*. — Városról-városra, telepről-telepre utazva, kitűnő kémszolgálatot szervezett, kizárólag asszonyokból. Nagy rábeszélő képességével sok bur asszonyt nyert meg az ügynek, s mint élelmiszer árusokat az angolok táborába küldte őket. Kémeit természetesen ellátta a szükséges utasításokkal s különösen azt kívánta tőlük, hogy pontos adatokat szerezzenek az ellenfél erejéről, az ágyuk számáról, a legénység és állatok egészségi állapotáról. Kitűnő szolgálatokat tett a burok ügyének egy másik fiatal német nő. A szép leányba szerelmes lett egy angol tiszt s ezt a vonalmat felhasználva, a leány az angol hadsereg legtitkosabb rendeleteit közölhette az akkor már menekülőben levő *Krügerrel*. Ugyanaz a nő egyszer egy fontos hír átadása végett átváltoztatta magát *zulukaffernek* és úgy ment *Prétóriába*.

— **Megőrült postatiszt.** A nagyváradai postahivatal egyik szorgalmas és rokonszenves tagja: *Fehér* János postatiszt, aki már régebbi idő óta, körülbelül két éve, betegeskedik, megőrült. A szerencsétlen fiatal ember, aki hivatala mellett 1895—96-ban még a jogra is beiratkozott s szigoratait kitüntetéssel tette le, valószínűleg a nagy szellemi megerőltetés következtében kapta baját. Már ezelőtt két évvel észre lehetett rajta venni, hogy beteg. Hirtelen egyik tárgyról a másikra ugrott át beszédközlésben s nem emlékezett a pár perczel előbb végzett dolgára. Később aztán mindig jobban erőt vett rajta a betegség, úgy, hogy ezelőtt egy évvel, tekintettel gondolkozási képességének nagyfokú hanyatlására, a postahivatal kötelékéből végkielégítés mellett elbocsátották. Azóta odabaza van állandóan. — Családja szeretetteljes gondoskodása vette körül s igyekeztek gyógyíttatni, de hiába. Mind súlyosabbán támadta meg a kór. Az utóbbi időben aztán dühöngési rohamai voltak. A család állapotára, gondoskodására daczára állapota nem javult. Pár hét óta majdnem naponként jönnek rá rohamok, úgy, hogy utóbb már félelmesé vált. Tegnap kísérték a rendőrkapitányi hivatalhoz a szerencsétlen fiatal embert, aki az orvosi szobában várakozott a Gyula felé robogó vonat indulására. Négy órakor kísérte ki a vasúthoz *Réz* Bertalan rendőrbiztos s gondjaira bízta egy polgári ruhában utazó rendőrnek, aki a gyulai tébolydába szállította a közveszélyessé vált embert.

— **Embertelen asszonyok.** Majdnem hihetetlennek hangzó hirt telegrafálnak *Párisból* melynek főhősei gyöngéd lelkületű, ideges hölgyek. Arról szól a jelentés, hogy *Párisban* némi körökben a teaestélyek programjában nem hangversenyeket és szavakat alapítanak meg, hanem valóságos állatkínzást. Eleve állatokat boncol föl a társaság egyik doktor tagja és az ideges hölgyek — ugyancsak képlegve nézik a védekezni nem tudó állatok kínjait. Így a napokban egy hölgytársaság egy szalonban egybegyűlve a kevetkező borzalmas dolgokat nézte végig. A társaság orvos tagja egy eleven bekát boncolt föl, hogy a hölgyeknek ékesszólóan demonstrálja annak vérgkeringését. De ez még a csekélyebb része volt a mulatságnak. A piéce de resistance csak ezután következett. Egy kutyát megkötöztek és testét felvágták, hogy a szív és tüdő működését láthassák. A borzalmas látványt két gyöngéd idegzetű hölgy elájult. A többiek azonban érdeklődéssel nézték végig az „élvezetes” mulatságot.

— **Tolvajból — Teleki.** *Tolvaj*, immár *Teleki* Sándor szürszabó mester Nagyváradon. Fajta nagyon a neve, és méltán. Le is írta fájdalmán az okait abban a kérvényben, amelyben névváltoztatás végett fordult a belügyminiszterhez. Elmondja a kérvényben, hogy már tanuló korában milyen átkos volt a *Tolvaj* név. Társai gunyt üttek belőle. Egyszer a tanítómestere utána kiáltott vagy ötven lépésről:

— Tolvaj!

Mondani akart neki valamit. Hát nem lehetett, mert tarta az arra felé járó csendőrs. Sok kellemetlenség után bocsájtották csak szabadon. Később aztán saját gazdája lett. Vásárokra járt szépen varrott szüveivel. Konkurrensai itt is felhasználták a nevét arra, hogy ártsanak neki.

— Tolvaj! Tolvaj! — kiáltották át a becsületlen embernek gunyosan.

A vevők szoba se állottak vele, hallva ezeket a kiabálásokat. Mindezek folytán, bár tiszteli és becsüli őseinek nevét — írta a kérvényben — kénszerítve van rá, hogy más hangzású magyar nevet válasszon magának. Ma érkeztek vissza a felküldött iratok. *Tolvaj* Sándor nagyváradai lakos belügyminiszteri engedéllyel a vezeték nevét „*Teleki*”-váltotta.

— **A halott chequejei.** New-Yorkból érkezett jelentések szerint William Marsh Rice gyanus halála, amelyről a napokban mi is megemlékeztünk, valóságos rémregényre alakult ki. A meglepő fordulat, amely az esetben beállt, az, hogy Albert T. Patrickot, a meghalt milliós ügyvédjét, továbbá F. Jonest, „komornyikját és titkárát” okirathamisítás vádjá alatt letartóztatták. Patrick néhány órával az aggasztó halála után tudvalevőleg háromszázezer dollár értékű sekket akart egy new-yorki pénzintézetben beváltani állítólag kliense utasítására és ebben a komornyik hamis telefonjelentéssel a kezére játszott. A bank azonban óvatos volt, s így kisült a csalás. Most aztán még az az alapos gyanu is fölmerült, hogy nemcsak erről a háromszázezer dollárról szóló sekkek, hanem mindazok a sekkek, amelyeket Patrick az utóbbi hónapokban valami 1.100.000—1.600.000 dollár erejéig beváltott, hamisak voltak. Ezt Kingsley, Carvalho és Ragan törvényszéki írásszakértők teljes biztossággal állítják. A gyanut még az is megerősítette, hogy Patrick néhány nappal a milliós halála után Ricesnek egy másik végrendeletet mutatta be, amelyben az elhunyt megváltoztatja 1896-ból kelt végakarát. Patrickot vagyona kilencz tizedrészenek örökösévé teszi. Ez a vagyon pedig tizenöt millió dollárt tesz. Az írásszakértők ezt a végrendeletet is hamisítványnak jelentik ki, s véleményüket az is erősíti, hogy Patrick alig kilencz hónap óta volt összekötöttesben a milliósossal. Azt is megállapították már, hogy a „komornyik és titkár” érthetetlen hatással volt a gazdájára. Annyira ment a hatalmaskodásával, hogy mikor este elment szórakozni, elzárta a szobájába. Mindezek a körülmények a még erős testalkatu nyolczvannégy esztendő ember halálát a leggyanusabbá tették. Rice rokonai egész nyíltan mérgezésről beszélnek, amelynek nyomait a Patrick rendeletére történt teljesen megokolatlan balszamoszás tüntette el. Az erős ásványi mérgek, amelyeket a bebalzsamozáshoz használtak, egészen megnehezítették a halál okának a megállapítását. Ezt jelentette ki Witthaus tanár, kémiai szakértő, akit a vizsgálattal megbíztak.

— **Orvosnők Kinában.** Nemcsak a modern Európában, hanem Kinában is nagy mértékben elterjedtek az orvosnők. Ezek az orvosok többnyire Angliában és Amerikában végeztek tanulmányaikat és a missziótársaságok révén kerültek a mennyei birodalomba. Pekingben ez idő szerint három orvosnő van bezárva a többi európaival. Tiejnben hat orvosnő tartózkodik. A kínai nők szíven hívják az orvosnőket, ha bajuk van. Shanghaiban egész kórház van, ahol orvosnők rendelnek. Minthogy ezek iránt az orvosnők iránt nagy a tisztelet, reménylik, hogy a boxerek föltétlenül kimélni fogják őket.

— **Vigyázatlanságuk áldozatai.** Dávid Etel selmeczbányai születésű 18 éves dajka tegnap este az ujesti főutczen leugrott a robogó villamos kocsiról. A szerencsétlen leány oly súlyos fejszebekt szenvedett, hogy eszméletlen állapotban vitték István-utca 5. sz. a. levő lakására. Saját hibájának áldozata lett Terhenezki Erzsébet tényői születésű 30 éves cselédleány is, a ki Budapesten a Váci-körut 15. sz. a. levő lakásán kávé melegített spirituszlámpánál. Közben a lámpást feldöntötte, s tartalma ruhájára ömlöve pillanat alatt egy lángtenger lett. Mikor ruháit letépték róla, teste úgy összeégett, hogy haldokolva került a Rókus-kórházba.

— **A gummi vízhatlansága.** Látszólag kétségtelennek látszik, hogy a gummi nem bocsátja át magán a vizet, pedig csak a vulkanizált gumminak van meg ez a tulajdonsága. A fekete vulkanizálatlan gummi nem vízhatlan. Csakis a vulkanizálás útján lesz azzá, ha tudniillik a nyers gummihoz kéntet adnak hozzá, a melegítés által pedig, amely a vulkanizáláshoz szükséges, azt érik el, hogy a gummiból a már fölvetett víz eltávozik. Ha kén hozzáadása nélkül melegítik csak a gummit, akkor csakhamar ismét fölvesz magába vizet és pedig jelentékeny mennyiségben. Így megmelegített gummilemezek a kihülésük után harminczöt perczentjének megfelelő súlyu vizet szívtak magukba.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Neuschlich Ferencz nagybányai születésű 40 éves budapesti gyümölcsárus tegnap valami csekélység miatt összeveszett a feleségével, a kit azután jól

összeszidott. Neuschlich ezt annyira szívére vette, hogy három hatalmas szurást ejtett magán. Most a Rókus-kórházban fekszik.

— **Lassan a reklámmal.** A chilei törvény ugyancsak szigoruan jár el a hazug reklámzókkal. Nemrég egy new-orleansi kereskedő mindenféle csodaszert küldött Santiagoba ügynökéhez. Volt a szerek közt egy, amelynek üvegjén az volt a fölirat, hogy a folyadék a legnagyobb fogfájást is meggyógyítja tíz percz alatt. Amerikában az ilyen hirdetéssel hamarosan elbánnak. Az első ember, a ki fogvizet vett, azonnal élt is vele, de egyuttal kivette óráját és várt tíz perczig. Persze tíz percz múlva is fájt a foga. Erre a derék ember dühöngeni kezdett és panaszára letartóztatták az ügynököt. Ezer dollár kárpótlásra és három havi fogságra ítélték a szerencsétlen embert. Csak nagynehezen szabaddította ki az amerikai konzul. De a csodaszerek eladásáról lemondott.

— **Ebmarás.** Barna Péter 15 éves aradi kereskedő tanoncot a Tökölly-téren egy kutya megharapta. A szükséges intézkedéseket megtették.

— **T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk,** hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 22.

A dunamelléki ev. ref. egyházkerület ma folytatta évi közgyűlését Szász Károly püspök és Szilágyi Dezső kettős elnöklésével.

Az ülés elején Koncz Imre esperes többi esperestársai nevében felhívta a gyűlés figyelmét arra, hogy a püspök a szombati ülésben megemlékezett ugyan az évközben elhunytakról de hallgatott arról a nagy csapásról, amely őt magát érte forrón szeretett felesége elvesztésével, indítványozza, hogy az egyházkerület fejezze ki őszinte részvétét püspökének, hü élet-társa elvesztésén. A közgyűlés a felvetett indítványt egyelőre nem tárgyalta, hanem rá fog térni a többi indítványok során.

Azután több miniszteri leiratról tettek jelentést, s fölolvasták többek közt azt is, a melyben a miniszter a hazai papiriparnak az iskolákban leendő pártolására hívja fel a figyelmet. A közgyűlés úgy ezt, mint a többi jelentéktelenebb leiratot tudomásul vette.

A tanügyi bizottság jelentését Bátorfi Dániel ismertette.

A tanítóképezdekről szóló jelentés kapcsán fölmerült az a visszás helyzet, hogy a nem református felekezeti tanítóképezdek növendékei a képesítés alkalmával a vallástánból nem kaphatnak kalkulust, mert nincs, aki megvizsgálja őket. Már pedig, ha a növendékek református iskolához akarnak jönni, szükségük van a vallástánból való képesítésre is. Ennélfogva utólagosan valamely református tanítóképezdehez kell menniök, hogy vizsgálhassanak a vallástánból. Hogy ettől megkíméltesse, az az indítvány merült föl, hogy s képesítő vizsgálatra küldessenek képviselők, akik rögtön a vallástánból is képesíthetnék a jelöltet. Minthogy azonban ez költséges dolog, s nem tudni, lesz-e rá fedezet, az ügyet a közgyűlés áttette a számszékhez.

A hat középiskolának a fentartása — a jelentés szerint — 265000 koronába került. Állami segítségben részesültek: a budapesti főgymnasium 33000 koronát kapott, a kecskeméti 14000 koronát, a nagykörsi 18000 koronát, a halasi 4000, a gyönki 5000, és a kunszentmisklói 1000 koronát.

A középiskolák igazgatóinak heti tanítási óraszámá eddig főgymnasiumokban maximális 12 órában, algimnaziumokban 16 órában volt

megállapítva. A tanügyi bizottság most azt javasolja, hogy ezentul az igazgatók heti tanítási óraszámainak maximuma algimnaziumokban 12 óra, főgymnasiumokban 10 óra, ha pedig parallel osztályok vannak, 8 óra legyen csak. A közgyűlés Vécsey Tamás indítványára úgy határozott, hogy e kérdésben előzőleg meghallgatja a tantestületek, közvetlen felügyelő hatóságok és az iskolafentartó testületek véleményét.

A kecskeméti jogakadémiáról szóló jelentés tudomásul vétele után a tanácskozásokat holnapra halasztották.

SPORT.

— **Torna és vivo évad megnyitás.** Az Aradi Tornaegyesület elnöksége értesíti az egyesület tagjait, miszerint a lyceumi tornacsarnok javítása e héten befejeződik s a tornázás folyó hó 29-ikén hétfőn, a vivás pedig 30-ikán kedden megkezdődik.

TÖRVENYKEZES.

§ **A hamis ötkoronások gyártásának büntetésével** terhelt aradi téglaverő cigányok, Lingurár Paszku, Lingurár János és Lingurár Pterné korcsmárosné előtt a törvényszéki vizsgálóbíró ma hirdette ki az előzetes letartóztatás fentartásáról szóló határozatot. Terheltek védőül dr. Kertész Miksa aradi ügyvédet nevezték meg, aki e határozat ellen felfolyamodással élt az alapon, hogy mindannyian állandó lakással bírnak, rendes foglalkozásuk van és mert hamisítványt nem készítettek, csakis a hamisítvány készítésére való lemezek találtak náluk, a melyek szintén tökéletlenek és hamis pénzkészítésére nem alkalmasak.

NAPIREND.

Október 23. Kedd. Róm. kath. naptár: Kap. János. — Protestáns naptár: Kap. János. — Izraelita oaptár: Ros. Chodes. — Görög-keleti naptár (október 10.): Eulamp. vértantó. — A nap két 6 óra 16 perczkor, nyugszik 4 óra 40 perczkor. — A hold két 6 óra 7 perczkor, nyugszik 4 óra 24 perczkor.

Időjárás. Légnomás reggel 7 órakor 759.3 milliméter, délután 2 órakor 767.4 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 14.8, délután 2 órakor C° + 9.8. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor N. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 6 mm.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, hősüllyedés, helyenként csapadék, szeles.

Szabadságharozli emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapok kivéve, mindennap 11¹/₂—12¹/₂ óráig. Helység: Breklye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Október 24. Az aradi athletikai klub közgyűlése délután 6 órakor (Városháza.)

Október 25. A délmagyarországi tanítóegylet marosmelléki fiókkörének közgyűlése (Németág.) — Az iskolaszék ülése délután 4 órakor.

Október 26. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

Október 26—28. Az aradi versenyegylet löversenyel.

Október 28. Az aradi korcsolyázó-egyesület közgyűlése délelőtt 11¹/₂ órakor (Kaszinó.)

November 3. A Kölcsey-egyesület hangversenyvel egybekötött föllovasó-estélye délután 4¹/₂ órakor (Városház.)

November 8. Arad megye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

November 10. Az aradhegyvidéki turista-egyesület társas estélye 1/2 órakor (Vass étterem.) — A Kölcsey-egyesület hangversenyvel egybekötött föllovasó-estélye délután 4¹/₂ órakor (Városház.)

November 15. Körorvosválasztás M. Radnán.

November 17. A Kölcsey-egyesület hangversenyvel egybekötött föllovasó-estélye délután 4¹/₂ órakor (Városház.)

November 24. A Kölcsey-egyesület hangversenyvel egybekötött föllovasó-estélye délután 4¹/₂ órakor (Városház.)

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 22.

Délitőzsde. Buzakínalatt kielégítő, vételkedv nagyon mérsékelt. Nyngodt irányzat mellett 15,000 máter-mázsa került forgalomba, tartott árakoa. Egyéb gabonaműek közül rozs és zab tartott. Malmok tartózkodóak. Időjárás szeles és változó.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.40—7.41
Buza 1901. áprilisra	7.86—7.87
Rozs októberre	7.10—7.11
Rozs 1901. áprilisra	7.35—7.36
Zab októberre	5.50—5.51
Zab 1901. áprilisra	5.60—5.61
Tengeri októberre	—
Tengeri 1901. májusra	5.06—5.07
Repce októberre	—

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.39—7.40
Buza 1901. áprilisra	7.86—7.87
Rozs októberre	7.07—7.09
Rozs 1901. áprilisra	7.33—7.34
Zab októberre	5.48—5.50
Zab 1901. áprilisra	5.60—5.61
Tengeri októberre	—
Tengeri 1901. májusra	5.06—5.07
Repce októberre	—

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	648.75
Magyar hitelrészvény	645.50
Leszámlolóbank részvény	424.50
Rima-Murányi vasmű részvény	505.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	645.—
Közuti vasut	585.—
Városi villamos vasut részvény	275.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. október 22.

Magyar aranyárjádék 4%	94.80
Magyar koronárjádék 4%	90.50
Magyar arany 4 1/2%	99.50
Magyar ezüst 4 1/2%	98.—
Magyar keleti vasut	96.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	90.50
Magyar italmegváltási kötvény	98.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	163.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	138.—
Osztrák papírjádék	96.25
Osztrák jádék ezüst	96.50
Osztrák jádék arany	95.—
Koronárjádék	97.15
1860-iki államsorsjegyek	131.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1695.—
Magyar hitelbank részvény	645.50
Osztrák hitelintézet részvény	647.—
Osztrák-magyar államvasut	643.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.20
Német birodalmi márka	117.75
London	240.80
Páris	96.—

REGENY-CSARNOK.

A kétlelkű ember.

— Regény. —

Irtá: Groller Balduin.

Az Aradi Közlönynek fordította:

Radó Izó.

[8]

(Folytatás.)

NEGVEDIK FEJEZET.

Az inas, a ki ezüstgombos frakkot és mellyent, térdig érő bársony nadrágot, selyem harisnyát, félczipőt és fehér nyakkendőt viselt, urának, Riegler József bárónak ezüst tálcán, névjegyét nyújtott át.

— Scarpi szobrász — olvasta a báró a névjegyéről — bocsássa be.

A báró fölemelkedett helyéről és szívólyesen üdvözölte az előtte mélyen meghajló művészt.

— Isten hozta, kedves Scarpi. Nagyon szép öntöt, hogy oly pontos. Bocsásson meg, hogy magamhoz kérttem. De tudja, nagyon sok időt veszíték az ide oda kocszással. Tekintse meg ezt a szobát, hogy megfelel-e céljának és ha nem, úgy máshelyet keressünk.

Scarpi körültekintett a szobában, de mint valódi művész első sorban is az ott felhalmozott műrekek érdekelték, melyek művészi jelentőségükben meglepőek voltak.

Nem is gondolt arra, hogy a bárónak válaszoljon, amíg minden egyes festményt a szoborművet alaposan meg nem tekintett.

— Önnek avatott szeme van — mondá a báró örvendve azon, hogy műrekeiket hivatott ítélő oly nagyra becsüli.

— Ez az én foglalkozásom, báró ur, én szememből, tekintetemből élek.

— Szép, szép, de szemekre hypotekát aligha fog kapni.

— Sőt ellenkezőleg. Az ön megrendelése mindjárt ily hypotheka.

— Ön művészlélek, kedves Scarpi, de nem üzletember. Mert ez nem hypotheka; ehhez ön nem ért, — ez csak akkor tekinthető annak, ha ön — de kérem ne vegye ezt sértésnek — erre előleget kívánna. Ön tudja, hogy velem nyíltan beszélhet. Nos — mennyit adjak?

— Ó, báró ur, — én nem úgy gondoltam ezt.

— Kár! A fordulat igen finom lett volna, méltó a híres előlegemberhez, Wippchenhez is. A báró nevetett szavaihoz és telt arca, magas homloka, csillogó szemei, ragyogtak a jóléttől. Aki őt ilyenkor látta, arra azt a benyomást tette, hogy teljesen boldog ember az, aki előtte áll.

— Igazán, kedves Scarpi — folytatta a báró — ha valamire szüksége lesz, forduljon nyíltan hozzám. Addig is vegye ezt az ezer forintot, ártani nem fog semmi esetre sem.

— Ön nagyon kegyes, báró ur, és ezért nagy köszönettel tartozom, de higgye el, jelenleg nincs szükségem rá.

— No, annyit mondhatok, hogy ilyen művészt még nem láttam. Ugy látszik, hogy ön nem is művész. Nem vesz előleget, — ez nagy szerű! Hiszen tudja, hogy én olyan meczénás forma ember vagyok és szívesen áldozok művésztetre és művészekért.

A báró rendes társalgási hangján mondotta e szavakat, és meglátá, hogy amit mond, azt egyuttal átérzi is. O tényleg meczénás volt és ezt nyugodtan vallhatta be. Szívesen támogatta a művészeket és nagylelkű volt adományozásában, anélkül, hogy köszönetre számított volna. Érezte a kötelességet, melyet gazdagsága, nagy vagyona ruházott reá és örömmel felelt meg annak. Ha fiata, törekvő, tehetséges kezdőkre figyelmeztették, hálás és boldog volt mert alkalom nyílt a segítészésre.

A báró gazdag, módfelett gazdag volt, egyike Ausztria legpénzesebb embereinek, de szíve is volt e nagy vagyonhoz.

Nyilvános érdekek és jótékony czélok iránt fejedelmi nagylelkűséget mutatott.

Fejedelmi nagylelkűség! — ez természetesen csak amolyan szólásmod. Mert a nemeség, legalább Ausztriában, nagyon keveset tesz a közjó érdekében. E mellett Riegler báró vagyona, daczára óriási költségeinek, napról-napra gyarapodott.

A báró egyedüli főnöke volt a Riegler József féle világcégnek, melyet édes atyja alapított. Csehországi szövőgyára 2500 munkást foglalkoztatott.

A gyár központi irodája, a honnan az egész világon elterjedt üzletet vezették, Bécsben, a báró saját palotájában volt. És ez a hatalmas üzlet, oly biztos és óriási jövedelmet hozott, hogy azt csak észszerűtlen pazarlás által lehetett elkölteni.

A báró figyelmét Scarpi szobrászra egy újságíró barátja hívta föl a műkiállításra, mint a „jövő emberét“ említve őt.

Scarpi e kiállításon egy érem alakú, művészi kivitelű dombor-mű arczképpel szerepelt. Riegler báró meglátogatta a művészt műtermében és arczképet rendelt nála a kiállításhoz hasonló kivitelben. Kérte a művészt, hogy szabja meg a munka árát és Scarpi aki ösmerte látogatóját, borsos árát szabott. A báró elmentmondás nélkül egyezett bele és már a következő napon eljött, hogy a művészt „üljön“. Később azonban kényelmetlen lett ez a sok látogatás neki, és levélben kérte a művészt, hogy munkáját az ő lakásában végezze. A báró felszólítására jött tehát Scarpi hozzá, magával hozva a megkezdett munkát és a szükséges műszereket.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Október 22. —

Fehér Kereszt szálloda. Wilhelm Mór kereskedő H.-M.-Vásárhely. — Wilhelm Arnold kereskedő H.-M.-Vásárhely. — Frinter Adolf utazó Bécs. — Kleinberger Emil utazó Bécs. — Freund Adolf utazó Bécs. — Schwarz Gyula utazó Budapest. — Hoff Ernest utazó Bécs. — Fried Miksa utazó Budapest. — John Rezső utazó Budapest. — Lőrincz Adolf utazó Bécs. — Wolitzer Mór utazó Bécs. — Spitz Ignátz utazó Budapest. — Dr. Vagner I. ügyvéd Budapest. — Troba Albert m. hivatalnok Budapest. — Pollák Zsigmond utazó Budapest. — Lukács Jó-

zsef utazó Budapest. — Zwaik Zsigmond utazó Bécs. — Schcserkó József utazó Bécs. — Vidám Albert utazó Bécs. — Dorner Károly utazó Bécs. — Adler Géza utazó Budapest. — Ottó Nándor utazó Budapest. — Kemény Sándor utazó Budapest. — Zerkovits Emil utazó Budapest. — Pollák Zsigmond utazó Budapest. — Kenderesy Artur birtokos Budapest.

Központi Szálloda. Almay Olivér birtokos Alcsill. — Serbán Szilárd birtokos Kőrösbánya. — Autonovics György birtokos Lippa. — Deutsch Adolf nagykereskedő Bécs. — Dr. Green Gyula orvos Királyhegyes. — Bercsik Béláné gyógyszerész neje H.-M.-Vásárhely. — Kalmár Henrik őrmester Kecs-kemét. — Bukó Emil könyvelő Lippa. — Martorelli Lonyi mérnök Budapest. — Frölich József birtokos Nagyvárad. — Sailer Vilmos kereskedő Déva. — Fogl Lajos hadnagy Gyula. — Dr. Rozenzweig Herman ügyvéd Bécs.

Vass Szálloda. Mangra Vazul püspöki helynök Nagyvárad. — Freis Béla tisztviselő Budapest. — Katz Richard utazó Bécs. — Feninger Gyula utazó Budapest. — Szántó Lajos utazó Budapest. — Lenzberger Lajos utazó Budapest. — Fein Mór utazó Bécs. — Kohn Leopold utazó Budapest. — Forscher S. utazó Bécs. — Veres Ferencz utazó Brassó. — Kemény Manó vállalkozó Székudvar. — Hirsch Rezső utazó Bécs. — Neubauer Róbert utazó Bécs. — Markstein Jakab utazó Budapest. — Tisch Alfréd utazó Budapest. — Piovati I. utazó Bécs. — Messer Béla utazó Zombor. — Ruckebauer I. utazó Bécs. — Seraphin Viktor utazó Bécs. — Vossele Rudolf utazó Mannheim.

Nádor szálloda. Révész Vilmos hivatalnok Kőrös. — Szabavicz Mayer Mór kereskedő Szigeti. — Berenyi kereskedő Nagylak. — Kiss József kereskedő Budapest. — Smikál Venczel utazó Szeged. — Balazy József fodrász Nagyvárad. — Janoszy Ignátz kereskedő Budapest. — Klin József utazó Bécs. — Szekula Péter utazó Kassa. — Erdélyi Viktor huszárkapitány Kassa. — Dr. Kerényi Béla ügyvéd Arad. — Balazs József földbirtokos Kolozsvár. — Berkóczy Lajos utazó Debreczen. — Dr. Kossa József ügyvéd Budapest. — Rimanóczki Ferencz földbirtokos Nagyvárad. — Ebenfa Marton főpinczér Budapest.

Vasúti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnág este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este —	Gyorsvonat délelőtt 8.23
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 25. sz.

Páratlan.

Kedden, 1900. évi október hó 23 án

A haza.

Dráma 5 felvonásban. Irtá: Dumas Sándor. Fordították: Paulay Ede és Szerdahelyi Kálmán.

SZEMÉLYEK:

Rysoor gróf	Fenyéri Mór.	Rincon	Erczkövy K.
Noot Károly	Palágyi L.	Miguel	Sólyom L.
Alba herceg	Bács Károly.	Csapláros	Szadai F.
La Tremuille	László Gy.	Egy kém	Hegyessi Gy.
Noir Garmer	Nemes S.	Donna Dolores	Angyal Ilka.
Vargás	Czakó V.	Donna Rafaela	Harmath J.
Jónás	Mezei Péter.	Mathisoon	Kalocsa R.
Alberti mester	Boda F.	Kis fiu	Kley M.

Kezdete 7 órakor.

A legnagyobb vidéki napilap most az

ARADI KÖZLÖNY

Tökéletesen pótol minden fővárosi lapot. Arad-, Csanád-, Békés-, Temes-,
Torontál- és Hunyad-megyékben már

a kora reggeli órákban

≡ hirül viszi mindazt, amit a budapesti lapokból csak délután olvashat e vidék közönsége. ≡

Az ARADI KÖZLÖNY

megjelenik naponta **12—14** oldalon, vasárnap **24** oldalon.

Előfizetők kedvezményei:

Minden előfizető értékes és diszes könyvajándékot kap karácsony napjára.

Minden előfizető ingyen kapja vasárnaponként az „**Ország Világ**“ című képes hetilapot, ha kezelési és postaköltség fejében negyedévenként 75 krt beküld az Aradi Közlöny kiadóhivatalának.

Gyűjtők kedvezményei:

Aki az Aradi Közlönynek 1 negyedéves előfizetőt szerez: ingyen és bérmentve kapja meg **Murai Károly** pompás adománygyűjteményét.

Aki az Aradi Közlönynek 3 előfizetőt gyűjt: ingyen és bérmentve kapja meg **Bartók Lajos „Téli Regék”** című diszművét, melynek bolti ára 30 korona.

Aki az Aradi Közlönynek 5 előfizetőt gyűjt: ingyen és bérmentve kapja meg **Mikszáth Kálmán „Jó palócok”** című nagyszerű diszmunkáját, melynek bolti ára 50 korona.

November elsején két óra belépő előfizetőknek, ha az előfizetési összeget októberben beküldik: a lap a beküldés napjától novemberig ingyen jár. — Előfizetési ár nov.—decz. hó végéig helyben 4 korona, vidékre 4 kor. 80 fill.

Beküldött czimekre tiz napig küld mutatványszámokat

Az Aradi Közlöny kiadóhivatala.

KASSOWITZ FÜLÖP

férfi-, fiu-
gyermek-ruha-
raktára

ARADON, Andrassy-tér 9., a Minorita-templommal szemben

Mérték utáni megrendelések pontosan és izléselesen eszközöltetnek.

Mindszentekre

ÉLŐ
= és =
művirág-

Mindszentekre

Sirkoszorúk

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, a legolcsóbb árak mellett ajánl

Scherhag J.,

mű- és kereskedelmi kertész virág-üzlete

ARADON, Andrassy-tér, a Minorita templom mellett.

oooooooooooo

Aki

olcsón akar vásárolni

pontos órát,
aranyeműt
és mindenféle

ékszertárgyakat,

az menjen

Deutsch Izidorhoz

órák, ékszerész Templom-u., Minorita-palota.

Ugyanott tört aranyak, ékszertárgyak és zálogozódulak megvételnek. 2508

oooooooooooo

Bátor vagyok a n. é. közönség szives figyelmét fennálló

mosóintézetemre

felhívni, hol

férfi ingek, gallérok, kézelők, női fehérneműk, női blouzok és függönyök, jutányos áron, kifogástalan szépen lesznek

tisztítva.

A nagyérdemű közönség szives bizalmát, mint eddig, továbbra is kéri 2904

kiváló tisztelettel

Herczeg Gáborné,

szül. Pruszler Teréz

Deák Ferencz-utca 38.

Külön játék és díszmüaru osztály 7, 15 kros szabott árakkal.

Színházi Versenybazar

a vértanu szoborral szemben.

Bőr pénzerszények	7 krtól,	Szines férfi ingek redős mellel	93 krtól,
Iskola táskák	15 krtól,	Férfi harisnyák párja	8 krtól,
Könyvtartó szíjjak	15 krtól,	Férfi harisnyák kötött p.	14 krtól,
Zsebkések	10 krtól,	Férfi trico alsó ingek	55 krtól,
Ruha és hajkefék	15 krtól,	" " nadrág	50 krtól,
Csont evőeszköz párja	15 krtól,	" " vászon nadrág	49 krtól,
Tiszta acéls evőeszköz p.	30 krtól,	Női ingek és fűzők	49 krtól,
Bőr dohánytárcza	19 krtól,	Női harisnyák	12 krtól,
Gummi nadrágtartók	15 krtól,	Női keztyűk	15 krtól,
Konty- és oldal-fésűk	5 krtól,	Női fehér gallérok	12 krtól,
Hajesattok és hajtűk	3 krtól,	Női fehér kézelők	15 krtól,
Bontó és sűrű-fésűk	15 krtól,	Moare selyem-öv minden színben	35 krtól,
Kepes albumok 100 lap.	40 krtól,	Női bőr-övek	30 krtól,
Piaczi vásár táskák		Női trico alsó-ingek	40 krtól,
patent amerikai bőrb. 15 krtól,		Női mosó (voál) kötők	21 krtól,
Legújabb óra szerkezeti felhúzó játékok	40 krtól,	Fél szines szélű zseb-kendő teztja	55 krtól,
4 soros gallér drbja	11 kr.,	Gyermek téli trico	30 krtól,
4 soros kézelő párja	19 kr.,	Gyermek harisnyák	7 krtól,
Férfi ingek sima mellel	85 krtól,		
" " redős mellel	87 krtól,		

Külön játék és díszmüaru osztály 7 és 15 kros árakkal. óriási választékban. És sok ezer elő nem sorolt tárgy: alkalmi ajándékok, toleitt cikkek, dessert servicek, moeca garnitúrák, liquer servicek gyertyatartók, kézi kosarak, sétatobok, fényképpállványok, fogkefék, mosdószappanok, fali dísztányérok, butor és szőnyegporlók, kézi, tali és japán legyezők, inggombok, stb óriási választékban kaphatók

a színházi versenybazarban 2507

a vértanu szoborral szemben.

Külön játék és díszmüaru osztály 7, 15 kros szabott árakkal.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére a fenn-tartására a legkifünőbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zsírmentes készítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet szeplet, májfoltot, pattanást, bőrártást (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tőe bájos arciszint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyemnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a méltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csak az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, azappan 35 kr., puder 60 kr., aroviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem tölletnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak!

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.